

Δημοσιοποίηση πληροφοριών
με βάση

τον Πυλώνα III
για το έτος 2020

ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΠΥΛΩΝΑ ΙΙΙ ΕΤΟΥΣ 2020

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΠΥΛΩΝΑ ΙΙΙ.....	4
1.1.	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	4
1.2.	ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ.....	5
1.3.	ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΠΥΛΩΝΑ ΙΙΙ.....	5
1.4.	ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	6
1.5.	ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	7
1.6.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	8
2.	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΝΟΠΙΟΗΣΗ	10
3.	ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	10
3.1.	ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΟΧΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (RAF)	10
3.2.	ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	13
3.3.	ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	13
3.3.1.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	13
3.3.2.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ (IRRBB)	15
3.3.3.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	16
3.3.4.	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	16
3.3.5.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ.....	18
3.3.6.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ	19
3.3.7.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑΣ	20
3.3.8.	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	20
3.3.9.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	22
3.3.10.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΧΩΡΑΣ.....	22
3.3.11.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	22
3.3.12.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	24
3.3.13.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΦΗΜΗΣ	24
4.	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	25
4.1.	ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	25
4.2.	ΔΟΜΗ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	26
4.3.	ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΒΑΣΕΙ ΠΥΛΩΝΑ Ι	27
4.4.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (ICAAP)	28
4.5.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ (ILAAP)	29
5.	ΜΟΧΛΕΥΣΗ	29
6.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	30
6.1.	ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΝΑΝΤΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ.....	31
7.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	31
8.	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	32
9.	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	34

9.1. ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ.....	35
9.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	35
9.3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ	37
9.4. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	38
9.5. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ – ΠΥΛΩΝΑΣ Ι	42
9.6. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ – ΠΥΛΩΝΑΣ Ι	42
10. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ.....	43
11. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	43
12. ΒΕΒΑΡΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΜΗ ΒΕΒΑΡΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	43
13. ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	44
13.1. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ	44
13.2. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ.....	46
13.3. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ	46
14. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	48

ΛΙΣΤΑ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Συντομογραφία	Περιγραφή
ΤτΕ	Τράπεζα της Ελλάδος
ΔΣ	Διοικητικό Συμβούλιο
ExCo	Εκτελεστική Επιτροπή
ΕΔΚ	Επιτροπή διαχείρισης Κινδύνων
CEO	Διευθύνοντας Σύμβουλος
CRO	Επικεφαλής τομέα Κινδύνων & Πίστης
CFO	Επικεφαλής τομέα Finance
ALCo	Asset & Liabilities Committee
ΔΔΚ	Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων
ΔΚΣ	Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης
ΔΕΕ	Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου
DPO	Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων
ΛΚ	Λειτουργικός Κίνδυνος
Ξ.Β.Χ. και Χ.τ.Τ	Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος & Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας
IRRBB	Interest Rate Risk at the Banking Book

1. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΠΥΛΩΝΑ ΙΙΙ

1.1. Ιστορικό Τράπεζας

Η Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος (Investment Bank of Greece) ιδρύθηκε το 2000 και από το 2012 μέτοχός της ήταν η Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα (Cyprus Popular Bank).

Το 2013, στο πλαίσιο του τότε σχεδίου διάσωσης των κυπριακών τραπεζών, το σύνολο των τραπεζικών εργασιών της Λαϊκής Κυπριακής Τράπεζας στην Ελλάδα μεταφέρθηκαν στην Τράπεζα Πειραιώς, αλλά η Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος (Investment Bank of Greece) εξαιρέθηκε και παρέμεινε ανεξάρτητο τραπεζικό, επενδυτικό και χρηματιστηριακό ίδρυμα το οποίο λειτουργούσε υπό την εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (Single Supervisory Mechanism: SSM) ενώ παρέμεινε και μέλος του Χρηματιστηρίου Αθηνών και του Χρηματιστηρίου Αξιών της Κύπρου.

Η Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος έως τον Ιούλιο του 2019 συνέχιζε να είναι ένα Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με πλήρη τραπεζική άδεια το οποίο παρείχε ένα ευρύ φάσμα χρηματιστηριακών υπηρεσιών, υπηρεσιών επενδυτικής τραπεζικής και περιορισμένων τραπεζικών υπηρεσιών, τόσο στην Ελλάδα όσο και το εξωτερικό.

Κατόπιν πρόσληψης συμβούλου από τη Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου, τον Μάρτιο του 2018, ξεκίνησε η διαδικασία πώλησης της Επενδυτικής Τράπεζας Ελλάδος (Investment Bank of Greece) με διαδικασία διεθνούς διαγωνισμού, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2018 με την υπογραφή SPA μεταξύ του πωλητή (Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου) και του αγοραστή (Ireon Investments 100% θυγατρική του Ομίλου της Motor Oil Hellas).

Η διαδικασία της μεταβίβασης ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2019 κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων από τις εποπτικές αρχές.

Με την απόκτησή της από την Ireon Investments, η Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος, μετονομάστηκε σε Optima bank (2.10.2019), εφεξής «Τράπεζα», και σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα (21.10.2019) λειτούργησε και το πρώτο της κατάστημα εξυπηρέτησης πελατών στο Ψυχικό.

Κατόπιν ειδικής άδειας που δόθηκε από το Δ.Σ. της ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΑΕ, την 6/7/2020, επετράπη στη θυγατρική της εταιρεία IREON INVESTMENTS LTD, να προβεί σε πώληση των μετοχών που κατείχε στις εξής εταιρείες:

- 94,52% του μετοχικού κεφαλαίου της OPTIMA ASSET MANAGEMENT ΑΕΔΑΚ, και
- 100% του μετοχικού κεφαλαίου της OPTIMA FACTORS ΑΕ.

Αγοράστρια των παραπάνω ήταν η OPTIMA BANK ΑΕ στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας, η IREON INVESTMENTS LTD συμμετείχε (τότε) με 97,08%. Έχοντας λάβει υπόψη τις εκθέσεις αποτίμησης (των OPTIMA ASSET MANAGEMENT ΑΕΔΑΚ και OPTIMA FACTORS ΑΕ) που διενήργησε ανεξάρτητη ελεγκτική εταιρεία με ημερομηνία 19 Ιουνίου 2020, η IREON INVESTMENTS LTD μεταβίβασε:

- την 10.11.2020 το 94,52% της OPTIMA ASSET MANAGEMENT ΑΕΔΑΚ το οποίο και προστέθηκε στο υφιστάμενο ποσοστό της Τράπεζας, και
- την 10.12.2020 το 100% της OPTIMA FACTORS ΑΕ στην OPTIMA BANK ΑΕ.

Η απόκτηση των 2 αυτών εταιρειών ενίσχυσαν περαιτέρω την ενοποιημένη εικόνα της OPTIMA BANK ΑΕ δημιουργώντας πολυεπίπεδες συνέργειες.

Η Τράπεζα συνεχίζει να λειτουργεί ως Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, με πλήρη τραπεζική άδεια, παρέχοντας πλέον ένα πολύ μεγαλύτερο εύρος τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών πέραν των χρηματιστηριακών και των υπηρεσιών επενδυτικής τραπεζικής. Γεωγραφικό πεδίο εργασίας της συνεχίζει

να αποτελεί κυρίως η Ελλάδα αλλά και το εξωτερικό. Η Optima bank εδρεύει στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα στο Δήμο Αμαρουσίου Αττικής, οδός Αιγιαλείας 32, και λειτουργεί ως ανώνυμη τραπεζική εταιρεία σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία και ειδικότερα τις διατάξεις του νόμου 4548/2018 περί ανωνύμων εταιριών, ως αυτός ισχύει. Εποπτεύεται από τη Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ν. 4261/2014 για τα εποπτικά ιδρύματα που έχουν έδρα στην Ελλάδα, όπου και υποβάλλει τα εποπτικά στοιχεία όπως ορίζονται στην Πράξη Διοικητή Τράπεζας Ελλάδος 2640/18.01.11.

Η παρούσα έκθεση περί δημοσιοποίησης στοιχείων έχει ως στόχο, τη συμμόρφωση του Ομίλου της Τράπεζας με τις απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙΙ σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κανονισμό 575/2013 (Όγδοο μέρος – Τίτλος Ι και ΙΙ) και των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΒΑ (EBA/GL/2016/11 και EBA/ITS/2020/04), σχετικά με τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης (Πυλώνα ΙΙΙ).

Σκοπός της είναι η παροχή πληροφοριών στο κοινό, σχετικά με τα ίδια κεφάλαια, τις κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του Πιστωτικού κινδύνου, του Λειτουργικού και του κινδύνου Αγοράς, τον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, τα βεβαρυσμένα στοιχεία ενεργητικού και την πολιτική αποδοχών της Optima bank. Η έκθεση αφορά στο έτος 2020 και παρουσιάζει τα στοιχεία 31.12.2020.

Βάσει αντικειμενικών κριτηρίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η Optima bank κατατάσσεται στα «λιγότερο σημαντικά ιδρύματα» (Less Significant Institutions - LSIs) και εποπτεύεται απευθείας από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Οι πληροφορίες δημοσιοποιούνται ετησίως. Η Τράπεζα ενδέχεται να δημοσιοποιήσει στοιχεία σε μεγαλύτερη συχνότητα εφόσον υπάρχουν αλλαγές στα χαρακτηριστικά των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων. Η παρούσα δημοσιοποίηση είναι αναρτημένη στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.optimabank.gr.

Επιχειρησιακό Πλαίσιο Αντιμετώπισης της Πανδημίας Covid-19

Η διοίκηση της Τράπεζας αντιμετώπισε το 2020 και συνεχίζει να αντιμετωπίζει το 2021 την άνευ προηγουμένου κρίση που έχει προκαλέσει η εμφάνιση της πανδημίας COVID-19 λαμβάνοντας μια σειρά μέτρων για προστασία τόσο των πελατών της όσο και των εργαζομένων της, σύμφωνα πάντα με τα μέτρα προστασίας που ανακοινώνουν οι ευρωπαϊκές και οι ελληνικές αρχές.

Εξασφάλισε όλες τις απαιτούμενες συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής, εισήγαγε την τηλε-εργασία και διευκόλυνε εργαζομένους και πελάτες.

Παράλληλα, η Τράπεζα προχωρεί στη σταδιακή αυτοματοποίηση διαδικασιών ώστε να είναι σε θέση να προσφέρει εξατομικευμένες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες με την ανάλογη ταχύτητα και ασφάλεια. Η έλευση της πανδημίας COVID-19 έχει επιταχύνει τον προσανατολισμό στο χώρο των αυτοματοποιήσεων και στην εξυπηρέτηση του πελάτη χωρίς τη φυσική παρουσία πελάτη ή/και υπαλλήλου.

1.2. Αλλαγές σε σχέση με την προηγούμενη έκδοση

Η παρούσα δημοσίευση είναι προσαρμοσμένη και αναμορφωμένη προκειμένου να παρουσιάζει τα στοιχεία μόνο σε επίπεδο Ομίλου, σύμφωνα με το νέο προφίλ και την στρατηγική του Ομίλου Optima bank.

1.3. Διακυβέρνηση Πυλώνα ΙΙΙ

Η παρούσα έκθεση συντάσσεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων σε συνεργασία με τις συναρμόδιες Δευθύνσεις της Τράπεζας (Οικονομικές υπηρεσίες, Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού). Υποβάλλεται για έλεγχο στον Επικεφαλής τομέα Κινδύνων και Πίστης, ο οποίος μεριμνά για την υποβολή της στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) του Δ.Σ της Τράπεζας. Η ΕΔΚ αφού προεγκρίνει την

έκθεση, την υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας προκειμένου να λάβει την τελική έγκριση για τη δημοσίευσή της.

1.4. Οργανωτική δομή Τράπεζας

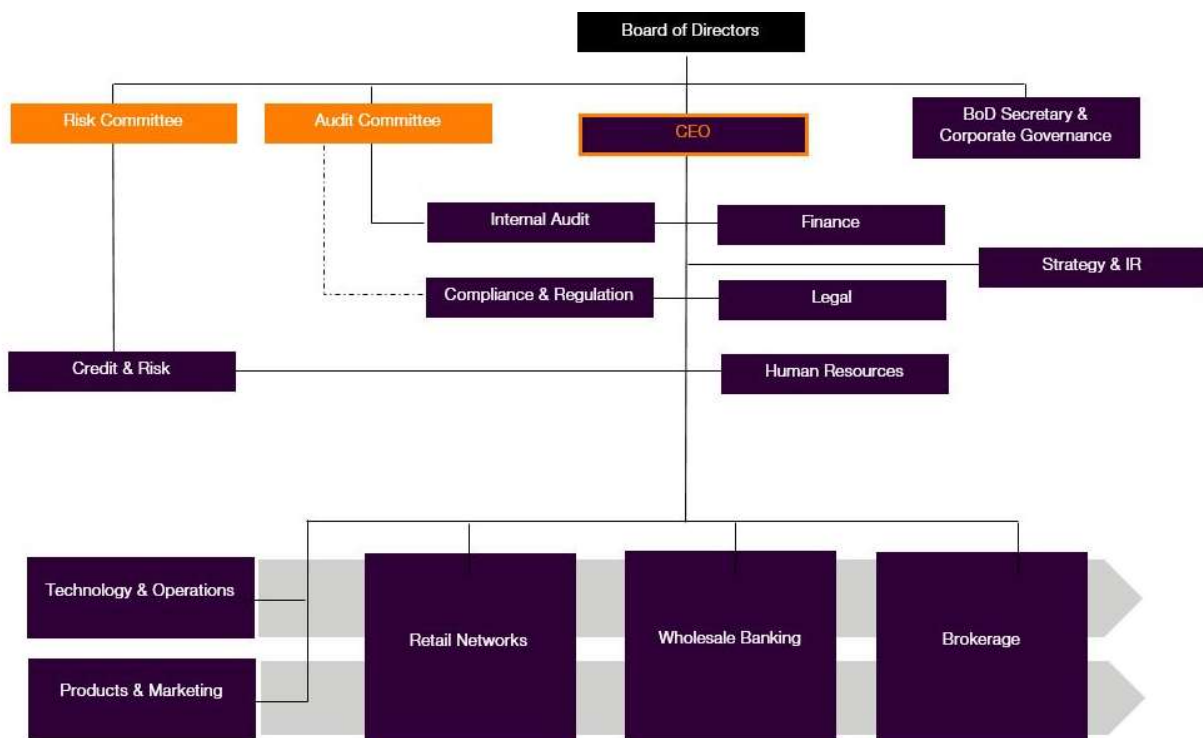
Η Τράπεζα εφαρμόζει τα πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης που προβλέπει η ελληνική νομοθεσία και οι διεθνείς πρακτικές.

Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της Τράπεζας την 31.12.2020 απαρτιζόταν από 8 μέλη, 2 Εκτελεστικά, 6 μη Εκτελεστικά εκ των οποίων 4 Ανεξάρτητα, μη Εκτελεστικά. Η εκλογή των μελών του γίνεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων εφόσον πληρούνται όλα τα εποπτικά κριτήρια αξιολόγησής τους. Τα μέλη του Δ.Σ. ανήκουν σε διάφορες ηλικιακές ομάδες, με ανώτερες σπουδές και πολύχρονη εμπειρία σε διάφορους τομείς, σχετιζόμενους με τον τραπεζικό τομέα. Πρέπει να σημειωθεί ότι εντός του 2020, εξελέγησαν μέλη και από τα δύο φύλα για την σύστασή του.

Σε λειτουργικό επίπεδο το Δ.Σ. θέτει τη στρατηγική της Τράπεζας και εξασφαλίζει μια διακριτή οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων μερών σε σχέση με τις καθημερινές λειτουργίες, την παρακολούθηση, την επίβλεψη και των ελέγχό τους. Γι' αυτό το λόγο αναθέτει στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) και την Επιτροπή Ελέγχου να ενεργούν εξ' ονόματος του. Πιο συγκεκριμένα:

- Η ΕΔΚ φέρει την τελική ευθύνη για την αποτελεσματική διαχείριση του συνόλου των κινδύνων και μέσω της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, του Πιστωτικού Κινδύνου, του Κινδύνου Αγοράς και του Λειτουργικού Κινδύνου. Τη πληροφόρηση τη λαμβάνει από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.
- Η Επιτροπή Ελέγχου, μέσω της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, είναι αρμόδια για τη διασφάλιση του ανεξάρτητου ελέγχου και των σχετικών πολιτικών

Κατωτέρω παρατίθεται το οργανόγραμμα της Τράπεζας, σε συνοπτική μορφή.

Γράφημα 1: «Οργανόγραμμα»

1.5. Κανονιστικό Πλαίσιο

CRD IV – CRR (Πλαίσιο της Βασιλείας ΙΙΙ)

Τον Ιούνιο 2013 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δημοσίευσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD IV), με ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2014, η οποία θεσπίζει κανόνες σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων. Η παραπάνω οδηγία ενσωματώθηκε στην Ελληνική νομοθεσία με τον νόμο υπ. αριθ. 4261/2014 "Πρόσβαση στη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων" με τον οποίο καταργήθηκε ο Ν. 3601/2007. Η CRD IV τροποποιήθηκε το 2019 μέσω της Οδηγίας ΕΕ 2019/878.

Την ίδια χρονιά τέθηκε σε ισχύ ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός 2013/575/ΕΥ, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για τα πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων, ο οποίος θεσπίζει μια σειρά κανόνων που θα πρέπει να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα και με την οποία ουσιαστικά ορίζεται το πλαίσιο της Βασιλείας ΙΙΙ.

Το πλαίσιο Βασιλεία ΙΙΙ υιοθετεί περισσότερο αυστηρούς καθώς και νέους εποπτικούς κανόνες, σε σχέση με αυτούς της Βασιλείας ΙΙ. Η Βασιλεία ΙΙΙ, θεσπίζει ενιαίους κανόνες που αφορούν τις γενικές προληπτικές απαιτήσεις, προς τους οποίους οφείλουν να συμμορφώνονται τα ιδρύματα που εποπτεύονται δυνάμει της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, σε σχέση με:

- α) απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων που αφορούν πλήρως ποσοτικοποιήσιμα, ενιαία και τυποποιημένα στοιχεία πιστωτικού κινδύνου, κινδύνου αγοράς, λειτουργικού κινδύνου και κινδύνου διακανονισμού,
- β) απαιτήσεις περιορισμού των μεγάλων ανοιγμάτων,
- γ) απαιτήσεις ρευστότητας, που αφορούν πλήρως ποσοτικοποιήσιμα, ενιαία και τυποποιημένα στοιχεία κινδύνου ρευστότητας,
- δ) απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων σχετικά με τα παραπάνω στοιχεία και με τη μόχλευση,
- ε) απαιτήσεις δημοσίευσης.

Στις 20/5/19 δημοσιεύτηκε Κανονισμός ΕΕ 2019/876 (CRR ΙΙ) με τον οποίον τροποποιείται ο κανονισμός ΕΕ 575/2013 όσον αφορά τον δείκτη μόχλευσης, τον δείκτη καθαρής σταθερής χρηματοδότησης, τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων, τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, τον κίνδυνο αγοράς, τα ανοίγματα έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων, τα ανοίγματα έναντι οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα και τις υποχρεώσεις υποβολής αναφορών και δημοσιοποίησης, καθώς και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012.

Η Βασιλεία ΙΙΙ ακολουθεί τρεις πυλώνες:

Πυλώνας Ι: προσδιορισμός ελάχιστων εποπτικών κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και το λειτουργικό κίνδυνο σύμφωνα με τους καθορισμένους από τη Βασιλεία κανόνες, μεθοδολογίες και τρόπους υπολογισμού.

Πυλώνας ΙΙ: προσδιορισμός προδιαγραφών καταγραφής και αξιολόγησης του συνόλου των κινδύνων που εκτίθεται η Τράπεζα μέσω της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) και Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ). Επίσης καθορίζεται η Εποπτική Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), βάσει της οποίας η εποπτική αρχή διενεργεί αξιολόγηση των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Πυλώνας ΙΙΙ: καθορίζει μια σειρά πληροφοριών που πρέπει να δημοσιοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα ώστε οι συμμετέχοντες στην αγορά να λαμβάνουν γνώση σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων, σε σχέση με τους κινδύνους που αναλαμβάνουν και τον τρόπο διαχείρισής τους.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Βασιλείας ΙΙΙ, τα ποσοτικά όρια που θα πρέπει να τηρεί κάθε πιστωτικό ίδρυμα είναι τα ακόλουθα :

- ο ελάχιστος δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας Ι (Common Equity Tier 1) ανέρχεται σε 4,5%
- ο ελάχιστος δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων της κατηγορίας Ι (Tier 1) ανέρχεται σε 6% και ο ελάχιστος συνολικός δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας σε 8%
- οι τράπεζες θα πρέπει να δημιουργήσουν ένα κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας (Capital buffer) ίσο με ποσοστό 2,5% επί του συνόλου των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο ποσού έκθεσης του πιστωτικού ιδρύματος. Για το 2020 το ποσοστό του αποθέματος ασφαλείας, για τον Όμιλο ανήλθε σε € 15.013 χιλ.

Μετά την ΔΕΕΑ (SREP) 2019 που διενεργήθηκε στην Τράπεζα από την Τράπεζα της Ελλάδος, ο συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου θα πρέπει να ανέρχεται σε 14% [Βασικά Κεφάλαια του Πυλώνα Ι (8%) πλέον Capital buffer (2,5%) πλέον Κεφάλαια του Πυλώνα ΙΙ (3,5%)]. Το ίδιο ποσοστό ισχύει και για το 2020. Επιπλέον η CRD IV προβλέπει Πρόσθετα Κεφαλαιακά Αποθεματικά Ασφαλείας όπως:

Αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας: διασφαλίζει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα συγκεντρώνουν επαρκή κεφαλαιακή βάση, σε περιόδους οικονομικής ανάπτυξης, για να αντέχουν ζημιές σε περιόδους ακραίων καταστάσεων. Το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας θα πρέπει να συγκεντρώνεται όταν η συνολική επέκταση σε πίστη και άλλες κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού, κρίνεται ότι συνδέονται με τη συγκέντρωση συστημικού κινδύνου. Αντλείται δε, σε περιόδους κρίσης. Το αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας για το 2020 ορίστηκε στο 0% βάσει των Πράξεων Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας Ελλάδος Η Τράπεζα διακρατεί €15,95 χιλ έναντι ανοίγματος στο Λουξεμβούργο.

Απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου: χρησιμεύει προκειμένου να αποτρέπονται και να μετριάζονται οι μακροπρόθεσμοι, μη κυκλικοί, συστημικοί ή μακροπροληπτικοί κίνδυνοι, που δεν καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013, σε περίπτωση όπου υπάρχει κίνδυνος διαταραχής του χρηματοοικονομικού συστήματος ή/και παρουσιάζεται δυναμική σοβαρών αρνητικών επιπτώσεων για το χρηματοοικονομικό σύστημα και την πραγματική οικονομία, σε συγκεκριμένο κράτος μέλος.

1.6. Επιχειρηματικό μοντέλο Τράπεζας

Από το δ' τρίμηνο του 2019, η Optima bank ξεκίνησε να δραστηριοποιείται στην Ελληνική λιανική και εταιρική τραπεζική, δημιουργώντας ένα νέο και σύγχρονο δίκτυο καταστημάτων, προσφέροντας μια διαφορετική, βέλτιστη τραπεζική εμπειρία. Την 31.12.2020 η τράπεζα αριθμούσε 23 καταστήματα έναντι 4 στο τέλος του 2019, εκ των οποίων 19 στην Αθήνα, 3 στη Θεσσαλονίκη και 1 στην Κόρινθο ενώ λειτουργεί και γραφείο εξυπηρέτησης (κυρίως) χρηματιστηριακών πελατών στο Ηράκλειο Κρήτης.

Στο επίκεντρο, από πλευράς εταιρικής τραπεζικής, είναι οι μικρομεσαίες (SMEs) και μεγάλες επιχειρήσεις (Large Corporates) με εξαγωγικό χαρακτήρα και με σημαντικά χαρακτηριστικά κερδοφορίας από διάφορους επιχειρηματικούς κλάδους της οικονομίας. Αντίστοιχα στον τομέα της λιανικής τραπεζικής, η τράπεζα απευθύνεται κυρίως σε affluent πελάτες με σκοπό την προσέλκυση καταθέσεων, αλλά και την προώθηση τραπεζικών και επενδυτικών προϊόντων.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Optima bank συνεχίζει να παρέχει χρηματιστηριακές υπηρεσίες (brokerage services) στους πελάτες της, υπηρεσίες διαχείρισης διαθεσίμων (asset management) καθώς και υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής (investment banking), για τις οποίες έχει αποσπάσει σημαντικές

διακρίσεις τόσο στο παρελθόν (ως Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος) όσο και κατά την προηγούμενη χρονιά (2020).

Παράλληλα, η Optima bank συνεχίζει να υλοποιεί το αναπτυξιακό της πλάνο επενδύοντας σε νέες τεχνολογίες (e-banking, m-banking, κλπ.) με σκοπό να παρέχει στους πελάτες της τη βέλτιστη τραπεζική εμπειρία και στην ηλεκτρονική τραπεζική.

Η Optima bank σε σύντομο χρονικό διάστημα μετασηματίσθηκε από μία τράπεζα που βασιζόταν αμιγώς στην παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, σε έναν ευέλικτο χρηματοπιστωτικό οργανισμό, που προσφέρει ένα πλήρες εύρος υπηρεσιών εταιρικής και λιανικής τραπεζικής.

Οι βασικοί πυλώνες της στρατηγικής της Optima bank για τα επόμενα χρόνια συνοψίζονται παρακάτω:

- Συνεχής ενίσχυση των τραπεζικών της προϊόντων και υπηρεσιών (π.χ. χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, asset management, και επενδυτική τραπεζική) ώστε να διευρύνει το πελατολόγιό της και να αυξήσει τα καθαρά της έσοδα.
- Επέκταση του δικτύου φυσικών καταστημάτων της, με επιλεκτικό άνοιγμα επιπλέον σύγχρονων καταστημάτων.
- Εστίαση στη δημιουργία μιας καταθετικής βάσης που θα στηρίζεται στην προσέλκυση νέων πελατών μέσω ελκυστικής τιμολόγησης.
- Επιλεκτική αύξηση του χαρτοφυλακίου των δανείων, με πρωταρχική στόχευση στις ελληνικές επιχειρήσεις – έμφαση θα δοθεί σε εταιρείες με ισχυρή ταμειακή βάση και/ή εξαγωγικό αναπτυξιακό μοντέλο.
- Ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών και ψηφιοποίηση, συμπεριλαμβανομένου του mobile banking, των συστημάτων εύκολων πληρωμών (easy pay) και της προσβάσιμης, από διαφορετικές συσκευές, πολυκαναλικής πλατφόρμας.

Η Optima bank, προκειμένου να εξυπηρετήσει το επιχειρηματικό της σχέδιο, προχώρησε στην ολοκλήρωση σημαντικής αύξησης του μετοχικού της κεφαλαίου στις αρχές του 2021.

Η Optima bank παρακολουθεί τις εξελίξεις σχετικά με τη μετάδοση της ασθένειας του κορονοϊού (COVID-19) και αξιολογεί τυχόν επιπτώσεις που θα έχει στα οικονομικά της μεγέθη, σε μακροοικονομικά μεγέθη αλλά και στην υλοποίηση του επιχειρηματικού της σχεδίου. Η τράπεζα, το 2020, έθεσε σε εφαρμογή έγκαιρα το Σχέδιο Επιχειρησιακής Συνέχειας (Business Continuity Plan: BCP) προσαρμοσμένο στην περίπτωση πανδημίας, ώστε να εξασφαλίσει συντονισμένη ανταπόκριση σε γεγονότα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τη δραστηριότητά της. Για την αντιμετώπιση μιας έκτακτης κατάστασης όπως η πρόσφατη του COVID-19, ενεργοποιήθηκε σειρά ενεργειών ενώ οι συνήθεις διαδικασίες του BCP έπρεπε να διευρυνθούν.

Επιπλέον, η τράπεζα εξακολουθεί να ακολουθεί πιστά όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα και τις κυβερνητικές αποφάσεις προκειμένου να διασφαλίσει την υγεία των εργαζομένων και των πελατών της υιοθετώντας την εξ' αποστάσεως εργασία (χωρίς να υποβαθμιστεί το επίπεδο των υπηρεσιών της), την αναστολή εκπαιδύσεων με φυσική παρουσία και την αντικατάσταση συναντήσεων με τηλεδιασκέψεις. Στην προσπάθεια αυτή συνέβαλε σημαντικά και η άμεση ανταπόκριση και υποστήριξη που παρείχε η

Διεύθυνση Τεχνολογίας/Πληροφορικής της Τράπεζας, επιτρέποντας την επιτυχή και έγκαιρη υλοποίηση της τηλεργασίας, διασφαλίζοντας ότι όλες οι υπηρεσίες και λειτουργίες της μπορούν να εκτελεστούν από απόσταση χωρίς διακοπή και με επιτυχία.

2. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ

Η λογιστική ενοποίηση του Ομίλου, γίνεται βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των ΔΠΧΑ, όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις συντάσσονται τόσο σε επίπεδο Τράπεζας όσο και σε επίπεδο Ομίλου. Οι θυγατρικές εταιρείες της Τράπεζας ενοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδο που περιγράφεται στον παρακάτω Πίνακα 1.

Οι συμμετοχές της Τράπεζας σε συνδεδεμένες και συγγενείς επιχειρήσεις την 31.12.2020 έχουν ως ακολούθως:

Επωνυμία	% συμ/χής	Χώρα	Αντικείμενο Εργασιών	Μέθοδος Ενοποίησης
OPTIMA FACTORS ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.	100%	Ελλάδα	Ανώνυμος Εταιρεία Πρακτορείας Επιχειρηματικών Απαιτήσεων	Ολική
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΚΤΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (IBG CAPITAL)	100%	Ελλάδα	Εταιρεία Κεφαλαίου Συμμετοχών	Ολική
OPTIMA ASSET MANAGEMENT ΑΕΔΑΚ	99,44%	Ελλάδα	Διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων	Ολική
IBG CAPITAL MANAGEMENT S.A.R.L.	100%	Λουξεμβούργο	Διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων	Ολική
IBG GLOBAL FUND SICAV - SIF	100%	Λουξεμβούργο	Αμοιβαίο Κεφάλαιο	Ολική
IBG INVESTMENTS S.A.	90%	British Virgin Islands	Εταιρία Κεφαλαίου Συμμετοχών	Ολική
HELLENIC CAPITAL PARTNERS Α.Ε.Δ.Α.Κ.Ε.Σ.	20%	Ελλάδα	Ανώνυμος Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών	Καθαρής Θέσης

Πίνακας 1: «Συμμετοχές Τράπεζας»

Η IBG ΑΕΠΕΥ με ποσοστό συμμετοχής 79,31% και αντικείμενο Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών, βρίσκεται σε διαδικασία εκκαθάρισης και δεν ενοποιείται

- Οι πιο πάνω εταιρείες ενοποιούνται και σε εποπτική βάση.
- Οι παραπάνω εταιρίες αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια σε εποπτική βάση.
- Δεν υφίσταται ή δεν προβλέπεται κάποιο ουσιαστικό, πρακτικό ή νομικό κώλυμα στη μεταφορά κεφαλαίων ή στην εξόφληση υποχρεώσεων μεταξύ της μητρικής επιχείρησης και των θυγατρικών της.

3. ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΧΕΪΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

3.1. Πλαίσιο Ανοχής Κινδύνων (RAF)

Η στρατηγική διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας παρέχει στο προσωπικό και στη Διοίκηση το γενικό πλαίσιο διαχείρισης των διάφορων τύπων κινδύνου, το οποίο είναι συμβατό με την πολιτική ανοχής έναντι

των κινδύνων και τη δυνατότητα ανάληψής τους. Η στρατηγική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται σε επίπεδο Ομίλου και προσαρμόζεται στις αλλαγές που προκύπτουν στην επιχειρησιακή στρατηγική καθώς και στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον.

Μέσω της στρατηγικής διαχείρισης κινδύνων η Τράπεζα θέτει τις βασικές αρχές διάθεσης ανάληψης κινδύνων, οι οποίες στη συνέχεια εξειδικεύονται σε επιμέρους όρια. Οι αρχές διάθεσης για ανάληψη κινδύνων διαμορφώνονται με βάση τους κάτωθι επτά πυλώνες:

- Πυλώνας I: Κεφαλαιακός Κίνδυνος
- Πυλώνας II: Κίνδυνος αγοράς (market risk)
- Πυλώνας III: IRRBB (Interest Rate Risk at the Banking Book)
- Πυλώνας IV: Κίνδυνος Ρευστότητας (Liquidity Risk)
- Πυλώνας V: Πιστωτικός Κίνδυνος (Credit Risk)
- Πυλώνας VI: Κίνδυνος Κερδοφορίας (επιχειρηματικός κίνδυνος)
- Πυλώνας VII: Λειτουργικός και άλλοι μη χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

Οι στόχοι του κάθε πυλώνα υποστηρίζονται από ένα σύνολο δεικτών και κανόνων οι οποίοι προσφέρουν πληροφόρηση στο Διοικητικό Συμβούλιο και στην Ανώτατη Διοίκηση σχετικά με ενδεχόμενες μεταβολές των συνθηκών στο τρέχον περιβάλλον κινδύνου, ή για νέους αναδυόμενους κινδύνους που ενδέχεται να επηρεάσουν αυτούς τους στόχους, επιτρέποντας την αποτελεσματική τους παρακολούθηση.

Οι μεταβολές των συνθηκών κινδύνου ή οι νέοι αναδυόμενοι κίνδυνοι ενδέχεται να αναδείξουν αδυναμίες που έχουν προκύψει εσωτερικά στο πλαίσιο των εργασιών του Ομίλου ή/και πιθανούς κινδύνους που ανακύπτουν από εξωτερικά γεγονότα, όπως οι μακροοικονομικές μετατοπίσεις που επηρεάζουν την απόδοση του χαρτοφυλακίου δανείων.

Η σημαντικότητα των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων ως παράγοντας κινδύνου, ορίζεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων με βάση την ικανότητα και τη διάθεση ανάληψης κινδύνων που έχει διαμορφώσει το Δ.Σ. με την έγκριση της Πολιτικής ανοχής Κινδύνων. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί μια σειρά κατώτατων ορίων ουσιώδους σημασίας, βάσει των επιπτώσεων στο κεφάλαιο, στα κέρδη, στη ρευστότητα και στη φήμη της Τράπεζας.

Η ανοχή κινδύνου αποτελεί στρατηγικό εργαλείο συνδυασμού της επιχειρηματικής στρατηγικής, της κατανομής κεφαλαίων και του επιπέδου κινδύνου που κρίνεται από την Τράπεζα ως αποδεκτό.

Το μέγιστο ύψος των κινδύνων που προτίθεται η Τράπεζα να αναλάβει στα πλαίσια της επιδίωξης των στρατηγικών της στόχων, καθορίζεται μέσω ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών και παραμέτρων που περιλαμβάνουν συγκεκριμένα όρια ανοχής, τόσο ανά είδος κινδύνου, όσο και σε συνολικό επίπεδο.

Οι βασικοί περιορισμοί του επιπέδου διάθεσης ανάληψης κινδύνων, είναι η συμμόρφωση με τις εποπτικές απαιτήσεις, η διαφύλαξη της δυνατότητας της Τράπεζας να συνεχίσει απρόσκοπτα τις δραστηριότητές της και η διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής επάρκειας.

Το πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων συνιστά κοινή κουλτούρα διαχείρισης κινδύνων στον οργανισμό, αποτελώντας θεμελιακό στοιχείο διαμόρφωσης Πολιτικών και Ορίων κινδύνου, τόσο σε επίπεδο Τράπεζας όσο και ανά επιχειρηματική δραστηριότητα.

Το πλαίσιο ανάληψης κινδύνων προσδιορίζεται με βάση τις κάτωθι συνιστώσες:

- **Μέγιστη ανοχή κινδύνου** - αντικατοπτρίζει το μέγιστο επίπεδο κινδύνου που μπορεί να αναλάβει η Τράπεζα, δεδομένων των εποπτικών και λειτουργικών περιορισμών (περιορισμοί κεφαλαιακής επάρκειας, περιορισμοί ρευστότητας και άλλες υποχρεώσεις).
- **Διάθεση ανάληψης κινδύνου** - αντικατοπτρίζει το μέγιστο επίπεδο κινδύνου που είναι διατεθειμένη

να αναλάβει η Τράπεζα, προκειμένου να επιτύχει τους στρατηγικούς και επιχειρηματικούς της στόχους.

- **Όρια κινδύνου** - τιμές καθορισμένες με σαφήνεια, που η Τράπεζα θέτει ανά είδος κινδύνου, προκειμένου να αποτελέσουν τα μέγιστα όρια ανάληψής τους. Τα εν λόγω όρια, παρακολουθούνται σε τακτή βάση από τις αρμόδιες διευθύνσεις.
- **Υφιστάμενο επίπεδο κινδύνου** - δεν μπορεί να υπερβαίνει τα όρια της περιοχής που από κοινού ορίζουν η Μέγιστη ανοχή και η Διάθεση ανάληψης κινδύνου.

Το Πλαίσιο Ανοχής Κινδύνων διαμορφώνεται, ελέγχεται και παρακολουθείται από

- το Διοικητικό Συμβούλιο,
- Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων
- Εκτελεστική Επιτροπή
- μέλη της ανώτατης Εκτελεστικής Διοίκησης (CEO, CRO, CFO)

τις Διευθύνσεις

- Διαχείρισης Κινδύνων (Risk),
- Οικονομικών Υπηρεσιών (Accounting & Tax),
- Κανονιστικής Συμμόρφωσης (Compliance & Regulation),
- Πιστοδοτήσεων (Business & Retail Credit),
- Διαχείρισης Διαθεσίμων και Συναλλάγματος, (Treasury & Capital Markets),
- Επιχειρηματικών Μονάδων
- Εσωτερικού Ελέγχου *καθώς και*
- Εξωτερικούς ελεγκτές και την Τράπεζα της Ελλάδος.

Η συμβολή κάθε διοικητικού επιπέδου στην Πολιτική Ανοχής Κινδύνων είναι οργανωμένη κατά τρόπο που να εξασφαλίζει την καθιέρωση σαφών ορίων ευθύνης, τον διαχωρισμό καθηκόντων και την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων.

Το επίπεδο ανοχής στον κίνδυνο καθορίζεται βάσει της Πολιτικής Ανοχής Κινδύνων. Η Τράπεζα εφαρμόζει την εν λόγω πολιτική, την προσαρμόζει και την αναλύει σε επιμέρους όρια, στόχους και απαιτήσεις παρακολούθησης και ελέγχου, ανάλογα με τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων της.

Τα επίπεδα ανοχής ανάληψης κινδύνου καθορίζονται με διακριτά επίπεδα ενεργοποίησης (trigger levels) και σαφώς καθορισμένες διαδικασίες κλιμάκωσης ενεργειών, δίνοντας τη δυνατότητα να λαμβάνονται οι κατάλληλες αποφάσεις και δράσεις ανά περίπτωση (Recovery Plan). Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει (ουσία) υπέρβαση των επιπέδων ανοχής, οι αρμόδιες μονάδες έχουν ευθύνη να ενημερώσουν εγκαίρως την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων και μέσω αυτής, την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και το Δ.Σ.

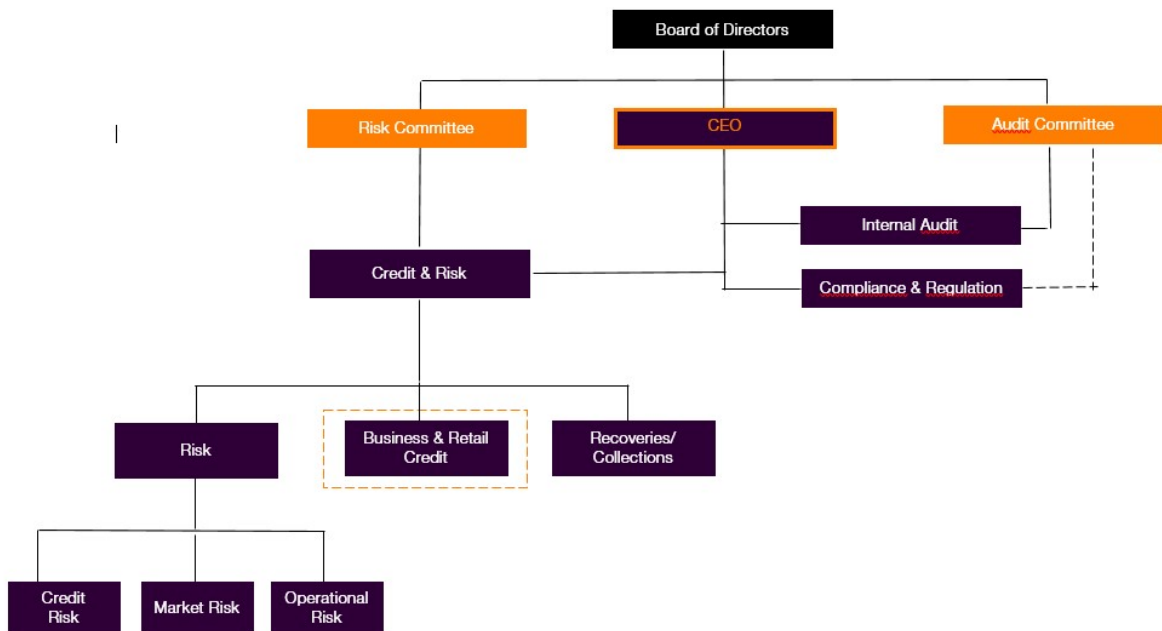
Τα επί μέρους όρια ανάληψης κινδύνου αξιολογούνται και εγκρίνονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και το Δ.Σ. της Τράπεζας, εξασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με τη στρατηγική του Ομίλου.

3.2. Διακυβέρνηση διαχείρισης Κινδύνων

Η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο διακυβέρνησης διαχείρισης των κινδύνων καθώς και επιμέρους πολιτικές, κάτω από τη επίβλεψη και το συντονισμό της Ανώτερης Διοίκησης, χρησιμοποιώντας «τρεις γραμμές άμυνας». Το μοντέλο, που εποπτεύεται από το Διοικητικό Συμβούλιο,

- καθορίζει τις αρμοδιότητες, τον τρόπο παρακολούθησης και την επίβλεψη των κινδύνων,
- εξασφαλίζει τον ανεξάρτητο έλεγχο από τη διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας.

Για το σκοπό αυτό το Διοικητικό Συμβούλιο αναθέτει στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων την ευθύνη για την αποτελεσματική διαχείριση του συνόλου των κινδύνων και στην Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου, μέσω της Διεύθυνσης Εσωτερικού ελέγχου, τη διασφάλιση του ανεξάρτητου ελέγχου.

Γράφημα 2: «Διακριτές μονάδες πιστωτικού, λειτουργικού και κινδύνου αγοράς»

Όπως παρουσιάζεται στο ανωτέρω Γράφημα 2, για την καλύτερη διαχείριση και παρακολούθηση των κινδύνων δημιουργήθηκαν διακριτές μονάδες πιστωτικού, λειτουργικού και κινδύνου αγοράς.

3.3. Ανάλυση ανά τύπο κινδύνου

3.3.1. Κίνδυνος Αγοράς

3.3.1.1. Ορισμός Κινδύνου Αγοράς

Ως Κίνδυνος Αγοράς, ορίζεται η πιθανή ζημία που μπορεί να προκληθεί στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας από μη αναμενόμενες διακυμάνσεις του market value σε επιμέρους περιοχές αυτού του χαρτοφυλακίου. Τα χαρτοφυλάκια που αντιμετωπίζουν αυτό το ενδεχόμενο είναι αυτά που βρίσκονται εκτεθειμένα σε κίνδυνο επιτοκίου ή/και νομισματικό κίνδυνο ή/και κίνδυνο τιμών. Σε αρκετές περιπτώσεις, ο κίνδυνος αγοράς είναι δυνατόν να μην διαχωρίζεται από άλλα είδη κινδύνων ή να προέρχεται από αυτά και από την μεταξύ τους συσχέτιση.

3.3.1.2. Διαχείριση κινδύνου Αγοράς

Αρμόδια Διεύθυνση για τη μέτρηση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς είναι η ΔΔΚ. Η ΔΔΚ σε συνεργασία με όλες τις συναρμόδιες μονάδες της Τράπεζας, είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή των σχετικών πολιτικών, μεθόδων και τεχνικών διαχείρισης κινδύνων. Επιπλέον η ΔΔΚ είναι αρμόδια για την εξειδίκευση των ορίων, την παρακολούθηση της τήρησης αυτών καθώς και για τον καθορισμό κριτηρίων έγκαιρου εντοπισμού των κινδύνων.

Η Τράπεζα μέσω της δραστηριότητάς της σε χρηματοοικονομικά προϊόντα διατρέχει κίνδυνο αγοράς, ο οποίος ενδέχεται να προκαλέσει απώλειες κεφαλαίων από τις μεταβολές των επιτοκίων, των τιμών των μετοχών / ομολόγων, των μετοχικών δεικτών, των συναλλαγματικών ισοτιμιών καθώς και από τη μεταβλητότητά τους. Ως εκ τούτου, επιδιώκει να ελέγχει αποτελεσματικά τους κινδύνους αγοράς που απορρέουν από το σύνολο των δραστηριοτήτων της, μέσω ενός πλαισίου διαχείρισης κινδύνων που αποτελείται από πολιτικές, διαδικασίες εκτίμησης, μέτρησης, παρακολούθησης και διαχείρισης καθώς και δομές ορίων.

Η ΔΔΚ παρακολουθεί σε καθημερινή βάση τη Μέγιστη Δυνητική Ζημιά (ΜΔΧ) και το Value at Risk (VAR) ενώ διαχειρίζεται τον συναλλαγματικό κίνδυνο και τον κίνδυνο τιμών μετοχικών προϊόντων και ομολόγων. Για τον έλεγχο, μέτρηση, παρακολούθηση και διαχείριση των προαναφερθέντων κινδύνων ακολουθούνται διαδικασίες και μεθοδολογίες, οι οποίες βασίζονται στους απαιτούμενους από τις εποπτικές αρχές, κανόνες.

3.3.1.3. Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος σχετίζεται με τον κίνδυνο διακυμάνσεων στην αξία των χρηματοοικονομικών μέσων και των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει από μια ανοικτή θέση αγοράς ή πώλησης σε ξένο νόμισμα, η οποία προκαλεί έκθεση στις μεταβολές των σχετικών συναλλαγματικών τιμών. Η Τράπεζα παρακολουθεί τον συναλλαγματικό κίνδυνο μέσα από μια σειρά ορίων που έχουν τεθεί ενώ διενεργεί ασκήσεις προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης, τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο.

3.3.1.4. Κίνδυνος Τιμών Μετοχικών προϊόντων

Ο κίνδυνος τιμών μετοχικών προϊόντων σχετίζεται με τις δυσμενείς μεταβολές των τιμών των μετοχών και παραγώγων επί μετοχών και χρηματιστηριακών δεικτών που κατέχει η Τράπεζα και είναι καταχωρημένα στα χαρτοφυλάκια συναλλαγών και στα διαθέσιμα προς πώληση χαρτοφυλάκια.

Ο εν λόγω κίνδυνος παρακολουθείται μέσω ορίων για κάθε μετοχή ή/και ομάδα μετοχών και επιπλέον εφαρμόζονται τεχνικές μείωσής του μέσω παραγώγων επί των αντιστοίχων μετοχών και δεικτών.

3.3.1.5. Κίνδυνος Τιμών Ομολόγων

Ο κίνδυνος τιμών ομολόγων οφείλεται στις μεταβολές των αποδόσεων των επιτοκιακών καμπυλών (yield curves) των ομολόγων που βρίσκονται καταχωρημένα στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας.

Η ΔΔΚ παρακολουθεί σε καθημερινή βάση τον κίνδυνο μεταβολής των τιμών των ομολόγων μέσω ορίων που έχουν τεθεί και ενημερώνει τη Διοίκηση της Τράπεζας καθημερινά για τις συναλλαγές ομολόγων, την διαμορφωθείσα θέση καθώς και την αποτίμησή τους.

3.3.1.6. Παρακολούθηση

Η ΔΔΚ έχει την ευθύνη της παρακολούθησης των ορίων και των αντίστοιχων ανοιγμάτων της Τράπεζας για τα οποία λαμβάνει από τα αρμόδια τμήματα καθημερινές αναφορές. Τα ανοίγματα ελέγχονται και συγκρίνονται με τα προκαθορισμένα όρια και κάθε παρατηρούμενη υπέρβαση ερευνάται.

Η Τράπεζα διαθέτει μηχανισμούς μέτρησης, ελέγχου και παρακολούθησης του κινδύνου αγοράς του χαρτοφυλακίου της, ενώ ταυτόχρονα πραγματοποιεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων βάσει διαφόρων σεναρίων.

3.3.2. Κίνδυνος Επιτοκίου (IRRBB)

3.3.2.1. Ορισμός

Ο IRRBB είναι ο κίνδυνος που οφείλεται στις μεταβολές των επιτοκίων, οι οποίες επηρεάζουν τα ανοίγματα του τραπεζικού χαρτοφυλακίου και έχει επιπτώσεις τόσο στο κεφάλαιο όσο και στα κέρδη της Τράπεζας. Οι μεταβολές των επιτοκίων οδηγούν σε μεταβολές στην Παρούσα Αξία (ΠΑ) και τις μελλοντικές ταμειακές ροές των στοιχείων του ενεργητικού, του παθητικού και των στοιχείων εκτός ισολογισμού (off-balance sheet exposures) της Τράπεζας και συνεπώς στην οικονομική αξία των ιδίων κεφαλαίων της (Economic Value of Equity - EVE). Οι μεταβολές των επιτοκίων επηρεάζουν επίσης τα κέρδη της Τράπεζας μεταβάλλοντας τα ευαίσθητα, στις εν λόγω μεταβολές, έσοδα και έξοδα. Κατά συνέπεια, επηρεάζονται τα καθαρά έσοδα από τόκους (Net Interest Income - NII) της Τράπεζας. Η σημαντικά μεγάλη έκθεση σε IRRBB μπορεί να αποτελέσει σοβαρή απειλή για την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας ή/ και για τα μελλοντικά κέρδη της, αν δε αντιμετωπιστεί καταλλήλως. Η Τράπεζα διαχειρίζεται τον IRRBB ως σημαντικό κίνδυνο και τον λαμβάνει υπόψη στις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου και αξιολόγησης εσωτερικού κεφαλαίου.

3.3.2.2. Διαχείριση κινδύνου IRRBB

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων (ΔΔΚ) είναι υπεύθυνη για την μέτρηση και την παρακολούθηση του IRRBB καθώς και για τη δημιουργία των σχετικών αναφορών, εφαρμόζοντας τις προβλέψεις του θεσμικού πλαισίου και τις αρχές εσωτερικής διακυβέρνησης της Τράπεζας. Πιο συγκεκριμένα (ως προς τη διακυβέρνηση) η ΔΔΚ υποβάλλει την έκθεση IRRBB στην ALCO και μετά την ολοκλήρωση της σχετικής διαβούλευσης, το έγγραφο αποστέλλεται προς αξιολόγηση στην ΕΔΚ του ΔΣ. Το ΔΣ είναι αρμόδιο για την τελική έγκριση της έκθεσης. Σε περίπτωση αιφνίδιων και ουσιαστικών μεταβολών στην περιοχή του IRRBB η ΔΔΚ ενημερώνει την ALCO ώστε (εφόσον κριθεί σκόπιμο) να ληφθούν σχετικά μέτρα.

Ως ενέργειες διαχείρισης και μείωσης του IRRBB νοείται το σύνολο των μέτρων που χρησιμοποιεί η Τράπεζα για να ελαχιστοποιήσει και να διαχειριστεί την έκθεση της στο IRRBB. Εκτός από τη συνεχή παρακολούθηση της EVE και του NII σε σχέση με τα καθορισμένα όρια και την τακτική άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, υπάρχουν μερικές επιπλέον ενέργειες που μπορούν να ληφθούν για το μετριασμό της έκθεσης της Τράπεζας σε IRRBB.

Ειδικότερα, η Τράπεζα μπορεί κατά την κρίση της να εφαρμόζει τις ακόλουθες μέτρα και ενέργειες διαχείρισης και μείωσης του IRRBB:

- Ενίσχυση του ρόλου του ανεξάρτητου ελεγκτή.
- Ενίσχυση του ρόλου της ALCo.
- Θέσπιση συντηρητικότερων ορίων έκθεσης σε IRRBB.
- Συχνότερες αναθεωρήσεις ανταποκρινόμενες στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς για την έγκαιρη αναγνώριση του IRRBB.

- Εφαρμογή μέτρων λιανικής τραπεζικής, όπως η προώθηση προϊόντων με σταθερά επιτόκια που συμπληρώνουν την στρατηγική μετριασμού του επιτοκιακού κινδύνου.

3.3.2.3. Παρακολούθηση IRRBB

Την συγκεκριμένη περιοχή κινδύνου παρακολουθεί η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων πραγματοποιώντας ολοκληρωμένους υπολογισμούς ανά τρίμηνο (με βάση το εποπτικό πλαίσιο που ισχύει από την 1.1.2020). Η ΔΔΚ παρακολουθεί την εξέλιξη του IRRBB και μέσω της RAF. Κατά το έτος 2020, η RAF επικαιροποιήθηκε με στόχο (μεταξύ άλλων) την αναβάθμιση του τρόπου παρακολούθησης του IRRBB με διακριτούς δείκτες βάσει EVE (Economic Value of Equity), NII (Net Interest Income), αλλά και κατά το συνδυαστικό τους αποτέλεσμα (IRRBB).

Σε περίπτωση αιφνίδιων και ουσιαστικών μεταβολών στην περιοχή του IRRBB η ΔΔΚ ενημερώνει την ALCO ώστε (εφόσον κριθεί σκόπιμο) να ληφθούν σχετικά μέτρα, με εμπλοκή των αρμόδιων επιχειρηματικών μονάδων, τα οποία διαχειρίζονται στοιχεία ενεργητικού-παθητικού ευαίσθητα στον επιτοκιακό κίνδυνο.

Η ΕΔΚ ενημερώνεται από τη ΔΔΚ σε τακτική βάση, αλλά και έκτακτη εφόσον κριθεί σκόπιμο.

3.3.3. Κίνδυνος Ρευστότητας

3.3.3.1. Ορισμός Κινδύνου Ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ως ο κίνδυνος μια Τράπεζα, αν και φερέγγυα, να μην διαθέτει επαρκείς οικονομικούς πόρους ώστε να μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της όταν αυτές καθίστανται απαιτητές, ή να μπορεί να τους εξασφαλίσει μόνο κάτω από υψηλό κόστος δανεισμού.

3.3.3.2. Διαχείριση κινδύνου Ρευστότητας

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων φροντίζει για τη διαχείριση της ρευστότητας στην Τράπεζα μέσω παρακολούθησης και διαχείρισης των βασικών λογαριασμών, δανειακών κεφαλαίων και επενδύσεων στις κεφαλαιαγορές, σύμφωνα με το επιθυμητό επίπεδο αναλαμβανόμενου κινδύνου όπως αυτό έχει καθοριστεί από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων ελέγχει την ρευστότητα της Τράπεζας, με τον υπολογισμό σχετικών δεικτών και σε σχέση με τα θεσπισμένα όρια.

3.3.3.3. Παρακολούθηση κινδύνου Ρευστότητας

Η Τράπεζα παρακολουθεί συστηματικά τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας, μέσω μηχανογραφικών εφαρμογών για τον υπολογισμό τους. Παράλληλα η ΔΔΚ παρακολουθεί τους δείκτες ρευστότητας όπως αυτοί ορίζονται στη RAF.

Η Τράπεζα υποβάλλει θεσμικές αναφορές για τους δείκτες LCR και NSFR, όπως επίσης και για τα σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, τα οποία συζητούνται και εγκρίνονται από την ALCO μέσω της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ).

3.3.4. Πιστωτικός Κίνδυνος

3.3.4.1. Ορισμός Πιστωτικού Κινδύνου

Ως πιστωτικός κίνδυνος ορίζεται ο ενδεχόμενος κίνδυνος ζημιών που μπορεί να προκύψει από την αθέτηση των συμβατικών υποχρεώσεων ενός αντισυμβαλλόμενου προς την Τράπεζα.

3.3.4.2. Διαχείριση Πιστωτικού κινδύνου

Η Optima Bank έχει καθορίσει διακριτά καθήκοντα αναφορικά με τη διαδικασία έγκρισης και παρακολούθησης πιστοδοτήσεων ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα, η ανεξαρτησία αλλά και σωστός έλεγχος τόσο των νέων όσο και των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων.

Για τη διασφάλιση της ουσιαστικής αξιολόγησης των εισηγήσεων πιστοδότησης, η Τράπεζα έχει καθορίσει εγκριτικά κλιμάκια-επίπεδα, ανάλογα με το είδος, το ύψος, τη διάρκεια και την πολυπλοκότητα της κάθε εισήγησης

- Στις μονάδες της Τράπεζας που είναι αρμόδιες για την εισήγηση ανάληψης πιστωτικού κινδύνου περιλαμβάνονται οι μονάδες Wholesale Banking και Business Banking. Η μονάδα Wholesale Banking, διαχειρίζεται εισηγήσεις χρηματοδότησης Μεγάλων & μεσαίων επιχειρήσεων και η μονάδα Business Banking, εισηγήσεις μικρών επιχειρήσεων καθώς και χρηματοδοτήσεις λιανικής τραπεζικής.

Πέραν των τεκμηριωμένων εισηγήσεων, οι μονάδες Wholesale Banking & Business Banking είναι υπεύθυνες για τη διαχρονική παρακολούθηση των επιπέδων πιστοληπτικής ικανότητας των μετεχόντων στο χαρτοφυλάκιό τους, την ομαλή λειτουργία και εξέλιξη των σχέσεων ευθύνης τους και την άμεση ενημέρωση της μονάδας Credit Control της ΔΔΚ και του αρμόδιου εγκριτικού κλιμακίου, για κάθε πρόβλημα ουσίας που θα παρατηρήσουν στο πλαίσιο άσκησης του ρόλου τους.

- Οι μονάδες Business & Retail Credit είναι αρμόδιες για την αξιολόγηση των εισηγήσεων πιστοδοτήσεων που υποβάλλουν οι προαναφερθείσες επιχειρηματικές μονάδες, βάσει των αρχών που θέτει η Πιστοδοτική Πολιτική της Τράπεζας. Στο πλαίσιο του ρόλου τους, σχολιάζουν τις σχετικές εισηγήσεις και μετέχουν στην εγκριτική διαδικασία με τον επικεφαλής τους ως μέλος εγκριτικών επιτροπών, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα όρια.

Η μονάδα Retail Credit (Μονάδα Πίστης Λιανικής Τραπεζικής), η οποία συστάθηκε το 2019 είναι αρμόδια για την αξιολόγηση των εισηγήσεων που αφορούν αιτήματα χορήγησης προϊόντων λιανικής τραπεζικής (πιστωτικές κάρτες, στεγαστικά δάνεια, προσωπικά/καταναλωτικά δάνεια), βάσει των αρχών και των κριτηρίων αξιολόγησης που ορίζονται στην αναθεωρημένη πιστοδοτική πολιτική ανά είδος χορήγησης.

- ο Οι εγκριτικές επιτροπές είναι διαχωρισμένες ανά είδος πιστοδοτήσεων (Επιχειρηματικές χορηγήσεις, λιανικής τραπεζικής και Margin).

Τόσο η σύνθεση των εγκριτικών κλιμακίων και το επίπεδο των εγκριτικών ορίων όσο και η εγκριτική διαδικασία καθορίζονται/αναπτύσσονται με βάση την Οργανωτική Διάρθρωση της Τράπεζας, την Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης και την Πιστοδοτική Πολιτική, στοχεύοντας αφενός στην ορθή εφαρμογή των κριτηρίων αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου (τα οποία περιλαμβάνονται στο Εγχειρίδιο Πιστοδοτικής Πολιτικής) αφετέρου στην ευέλικτη και αποτελεσματική διαχείρισή του.

Στο πλαίσιο του ρόλου της, η ΔΔΚ μετέχει στην εγκριτική διαδικασία με τον επικεφαλής του Τομέα Credit & Risk, ως μέλος εγκριτικών επιτροπών.

- Η μονάδα Loan Administration είναι υπεύθυνη για την πιστή υλοποίηση των εγκριτικών αποφάσεων που αφορούν στο χαρτοφυλάκιο εμπορικών πιστοδοτήσεων και λιανικής τραπεζικής, στο πλαίσιο της διασφάλισης της εφαρμογής της πιστοδοτικής πολιτικής της Τράπεζας.

- Η μονάδα Recoveries/Collections είναι αρμόδια για την διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση, των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων καθώς και των ανοιγμάτων σε οριστική καθυστέρηση.
- Τέλος, η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, μέσω των ελέγχων της αξιολογεί την εφαρμοζόμενη διαδικασία, επιβεβαιώνει την επάρκεια των υφιστάμενων μεθόδων και τεχνικών παρακολούθησης και διαχείρισης των κινδύνων, την αποτελεσματικότητα και την τήρηση των συναφών πιστοδοτικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής προβλέψεων.

Για την άσκηση των εν λόγω λειτουργιών η ΔΔΚ χρησιμοποιεί κατάλληλες, μεθόδους, τεχνικές και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων.

Η Τράπεζα διαθέτει εγκεκριμένη από το Δ.Σ Πιστοδοτική Πολιτική, η οποία καθορίζεται από την επιχειρησιακή στρατηγική και το εγκεκριμένο από το ΔΣ πλαίσιο ανοχής κινδύνων, σε συνδυασμό με τις προβλέψεις για την πορεία της οικονομίας και την αξιολόγηση των επιμέρους επιχειρηματικών κλάδων. Η εν λόγω πολιτική αναθεωρείται όποτε αυτό καταστεί απαραίτητο. Η Πιστοδοτική Πολιτική της Τράπεζας κινείται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο, το οποίο εν πολλοίς καθορίζεται από τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 575/2013, το Ν. 4261/2014 και την ΠΔΤΕ 2577/2006.

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου περιλαμβάνει και ασκήσεις προσομοίωσης κατάστασης έκτακτης ανάγκης (stress test) στις οποίες εξετάζονται οι επιπτώσεις σε συνθήκες αυξημένων επιπέδων αθέτησης εξυπηρέτησης δανείων. Τα αποτελέσματα των stress test γνωστοποιούνται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, και μέσω αυτής, στο Δ.Σ.

3.3.4.3. Παρακολούθηση του Πιστωτικού κινδύνου

Ο έλεγχος και η παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, τόσο σε συνολικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο επιμέρους περιοχών, πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων και συγκεκριμένα από το Credit Control (το οποίο υπάγεται στη ΔΔΚ). Το Credit Control στο πλαίσιο των καθηκόντων του, ελέγχει και αξιολογεί ειδικότερες διαστάσεις του πιστωτικού κινδύνου, όπως για παράδειγμα τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του χαρτοφυλακίου εμπορικών χορηγήσεων και την τήρηση της εγκριτικής διαδικασίας.

Το Credit Control παρακολουθεί με καθορισμένη συχνότητα αν τηρούνται οι παράμετροι και οι δείκτες του πιστωτικού κινδύνου κινούμενοι σε επίπεδα εντός των ορίων του Risk Appetite Framework της Τράπεζας.

3.3.5. Κίνδυνος Συγκέντρωσης

3.3.5.1. Ορισμός Κινδύνου Συγκέντρωσης

Ο κίνδυνος συγκέντρωσης είναι ο κίνδυνος που μπορεί να δημιουργηθεί από

- Ανοίγματα έναντι μεμονωμένων αντισυμβαλλόμενων ή ομάδων συνδεδεμένων αντισυμβαλλομένων
- Ανοίγματα έναντι αντισυμβαλλόμενων που εντάσσονται στον ίδιο οικονομικό τομέα (κλάδο) ή γεωγραφική περιοχή

3.3.5.2. Διαχείριση κινδύνου Συγκέντρωσης

Η μέτρηση του κινδύνου συγκέντρωσης διενεργείται από τις μονάδες Accounting και MIS, ενώ ο έλεγχος και η παρακολούθηση του κινδύνου συγκέντρωσης πραγματοποιείται συστηματικά από τη ΔΔΚ της Τράπεζας.

Για την αποτελεσματική διαχείριση και παρακολούθηση του κινδύνου συγκέντρωσης, η Τράπεζα έχει θεσμοθετήσει ένα πλαίσιο κανονισμών και πολιτικών. Ειδικότερα :

- Για τη διαχείριση του κινδύνου συγκέντρωσης από τις πιστοδοτήσεις, η Τράπεζα μέσω της Πιστοδοτικής Πολιτικής και της Πολιτικής Ανοχής Κινδύνων θέτει το πλαίσιο για την αποτροπή συγκέντρωσης.
- Για τη διαχείριση του κινδύνου αντισυμβαλλόμενου, μέσω της Πολιτικής & διαδικασίας αξιολόγησης Θεσμικών Αντισυμβαλλομένων, πέραν της εγκριτικής διαδικασίας των ορίων αντισυμβαλλομένων, προβλέπεται και η παρακολούθησή τους για την επιβεβαίωση τήρησής τους.
- Μέσω της Πολιτικής Ανοχής Κινδύνων (RAF) καθορίζεται η περιοδική παρακολούθηση των δεικτών συγκέντρωσης και η αναφορά τους στη Διοίκηση της Τράπεζας.

Γενικότερα, η συστηματική παρακολούθηση των εγκεκριμένων ορίων και δεικτών συγκέντρωσης από τη ΔΔΚ, διασφαλίζει τον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν παρεκκλίσεων.

Η ΔΔΚ παρακολουθεί και αξιολογεί τις διαφορετικές μορφές συγκέντρωσης που παρουσιάζει το χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων της Τράπεζας μέσω:

- Αναφορών προς τις εποπτικές αρχές
- Ορίων που θέτει η Τράπεζα

Επιπρόσθετα και αναφορικά με τη συγκέντρωση κίνδυνου, παρακολουθείται και η κατανομή των διαβαθμίσεων του συστήματος Credit Rating.

3.3.5.3. Παρακολούθηση κινδύνου Συγκέντρωσης

Η παρακολούθηση του κινδύνου συγκέντρωσης διενεργείται από τη ΔΔΚ ενώ τουλάχιστον κάθε τρίμηνο ενημερώνεται η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

3.3.6. Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου

3.3.6.1. Ορισμός Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου

Είναι ο κίνδυνος όπου ο αντισυμβαλλόμενος με τον οποίο ενέχεται σε μια συγκεκριμένη συναλλαγή η Τράπεζα, θα μπορούσε να αθετήσει όρο/ους της σχετικής σύμβασης, πριν από την ολοκλήρωση της συναλλαγής

Στην κατηγορία θεσμικών αντισυμβαλλομένων περιλαμβάνονται Διεθνείς οργανισμοί, εμπορικές και επενδυτικές τράπεζες, brokers & επενδυτικά κεφάλαια.

3.3.6.2. Διαχείριση κινδύνου Αντισυμβαλλομένου

Η αξιολόγηση, έγκριση και αναθεώρηση των αιτούμενων ορίων Θεσμικών Αντισυμβαλλομένων, πραγματοποιείται με βάση την Πολιτική & Διαδικασία Αξιολόγησης Πιστωτικού Κινδύνου Θεσμικών Αντισυμβαλλομένων, η οποία περιλαμβάνει, τις κατηγορίες των ορίων που αποδέχεται η Τράπεζα, τα αξιολογικά κριτήρια που η εισηγήτρια μονάδα θα πρέπει να χρησιμοποιεί κατά τη σύνταξη του εισηγητικού, την εγκριτική διαδικασία και τα αρμόδια εγκριτικά κλιμάκια.

Η έγκριση του αιτήματος κοινοποιείται από την Αρμόδια (εισηγήτρια) Μονάδα, στη μονάδα Business Credit και στη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων που είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση των ορίων.

3.3.6.3. Παρακολούθηση κινδύνου Αντισυμβαλλομένου

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων, σε συνεργασία με τις Επιχειρηματικές Μονάδες, μεριμνά για:

- Εντοπισμό τυχόν υπερβάσεων των εγκεκριμένων ορίων και για την αναφορά /ενημέρωση, ώστε να τύχουν του ανάλογου χειρισμού από το αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο.
- Συστηματική αξιολόγηση των παραμέτρων που διαμορφώνουν τα επίπεδα κινδύνου του χρηματοπιστωτικού κλάδου, σε διεθνές επίπεδο.
- Τακτική (τουλάχιστον ανά έτος) και (εφόσον απαιτείται) έκτακτη αξιολόγηση (σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ισχύουσας πολιτικής) των αντισυμβαλλόμενων που διατηρούν εγκεκριμένα όρια στην Τράπεζα.
- Σύνταξη και υποβολή των σχετικών γραπτών ενημερώσεων προς τη Διοίκηση, οι οποίες με πληρότητα και διαφάνεια απεικονίζουν τη θέση της Τράπεζας, σε επίπεδο αντισυμβαλλόμενου και συνολικού χαρτοφυλακίου.
- Εισήγηση εφαρμογής τεχνικών περιορισμού του κινδύνου εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Η Τράπεζα, λόγω της φύσης των εργασιών της, καθώς και της εφαρμογής της «Πολιτικής – Διαδικασίας Αξιολόγησης Πιστωτικού Κινδύνου Θεσμικών Αντισυμβαλλομένων» δεν εκτίθεται ιδιαίτερα στον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου. Η Τράπεζα έχει ορίσει μια σειρά από όρια προκειμένου να ελέγχει το κίνδυνο αντισυμβαλλομένου.

3.3.7. Κίνδυνος Κερδοφορίας

Ο κίνδυνος κερδοφορίας αφορά σε τρέχοντες και μελλοντικούς παράγοντες οι οποίοι απειλούν τα κέρδη της Τράπεζας και μπορούν σταδιακά να προκαλέσουν σημαντικό πλήγμα στα κεφάλαιά της. Ο κίνδυνος αυτός πηγάζει κυρίως από απότομες ή σημαντικές αλλαγές στις συνθήκες των αγορών ή/και στο επιχειρησιακό περιβάλλον όπου δραστηριοποιείται η Τράπεζα και την συνακόλουθη αβεβαιότητα που αυτές οι μεταβολές συνεπάγονται για τα έσοδα από άμεσες και έμμεσες χρηματοδοτήσεις, τα έσοδα της περιοχής του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, και τις τραπεζικές προμήθειες.

Η Τράπεζα διαχειρίζεται ήδη τα ζημιογόνα αποτελέσματα των τελευταίων ετών, ώστε σταδιακά, μέσω της εφαρμογής του επιχειρησιακού της πλάνου, να αντιστρέψει την τάση και τελικά να καταστήσει κερδοφόρο το επιχειρηματικό της μοντέλο,.

3.3.8. Λειτουργικός Κίνδυνος

3.3.8.1. Ορισμός Λειτουργικού Κινδύνου

Ο Λειτουργικός Κίνδυνος (ΛΚ) ορίζεται ως ο κίνδυνος ζημιών οφειλόμενων:

- στην ανεπάρκεια ή στην αποτυχία εσωτερικών διαδικασιών
- σε ανθρώπινο παράγοντα
- σε συστήματα
- σε εξωτερικά γεγονότα

Επιπλέον περιλαμβάνει τον νομικό κίνδυνο, καθώς και γεγονότα πιστωτικού κινδύνου ή κινδύνου αγοράς με λειτουργικά αίτια.

3.3.8.2. Διαχείριση Λειτουργικού κινδύνου

Η Τράπεζα έχει δημιουργήσει κατάλληλη οργανωτική δομή και έχει αναθέσει σαφείς αρμοδιότητες αποτελεσματικής διαχείρισης του ΛΚ. Το Διοικητικό Συμβούλιο Δ.Σ. έχει τη συνολική ευθύνη για τον καθορισμό του πλαισίου αντιμετώπισης των λειτουργικών κινδύνων, μέσω έγκρισης των πολιτικών και ενημέρωσης του, για την εφαρμογή τους, ενώ η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων είναι αρμόδια για την υιοθέτηση του πλαισίου διαχείρισης ΛΚ και παρακολούθησής του μέσω των περιοδικών αναφορών.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων (ΔΔΚ) μέσω του τμήματος Λειτουργικού Κινδύνου της Τράπεζας είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του πλαισίου διαχείρισης ΛΚ, όπως αυτό καθορίζεται μέσω των πολιτικών και διαδικασιών. Επιπλέον, έχει ορίσει Υπεύθυνους ΛΚ και αντικαταστάτες αυτών ανά επιχειρησιακή μονάδα, οι οποίοι μαζί με τους Διευθυντές των επιχειρησιακών μονάδων λειτουργούν ως ανταποκριτές για τα θέματα σχετικά με το ΛΚ. Μονάδες όπως η Κανονιστική Συμμόρφωση, η Ασφάλεια Πληροφοριών, η Πληροφορική, η Νομική Υπηρεσία και όποια άλλη μονάδα κριθεί απαραίτητο, συμβουλευούν και υποστηρίζουν τις επιχειρησιακές μονάδες και το τμήμα Λειτουργικού Κινδύνου όσον αφορά κινδύνους, για τους οποίους έχουν την ευθύνη διαχείρισης.

Τέλος ο Εσωτερικός Έλεγχος αξιολογεί τα πρότυπα και τις διαδικασίες του πλαισίου διαχείρισης λειτουργικών κινδύνων και είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της εφαρμογής του πλαισίου διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου.

Για την αντιμετώπιση του Λειτουργικού Κινδύνου πραγματοποιούνται οι κατωτέρω ενέργειες:

- Αναγνώριση και Αξιολόγηση
 - ο Καταγραφή των νέων κινδύνων που εντοπίζονται μέσω,
 - διενέργειας εργαστηρίων αυτοαξιολόγησης κινδύνων (RCSAs)
 - ερωτηματολογίων αυτοαξιολόγησης
 - αναφορά από Υπεύθυνους Λειτουργικού Κινδύνου.
 - ο Αξιολόγηση νέων και τροποποίηση υφιστάμενων διαδικασιών, προϊόντων και έργων της Τράπεζας.
 - ο Αξιολόγηση προτάσεων συνεργασίας με τρίτους (outsourcing).
- Διαχείριση
 - ο Κατάρτιση πλάνων ενεργειών για τη διαχείριση / απομείωση των κινδύνων που αναγνωρίζονται.
 - ο Υποβολή προτάσεων για μείωση και αποφυγή των κινδύνων, που αναγνωρίζονται μέσω όλων των ανωτέρω διεργασιών (αναγνώριση/αξιολόγηση).
 - ο Υποβολή Εισηγητικών Αποδοχής Λειτουργικού Κινδύνου (ΕΑΛΚ) στην περίπτωση απόφασης της Διοίκησης για διακράτηση λειτουργικών κινδύνων.
- Παρακολούθηση και περιοδικός έλεγχος
 - ο Καταγραφή ζημιών Λειτουργικού Κινδύνου σε βάση δεδομένων (Operational Loss Database) και περαιτέρω επεξεργασία των στοιχείων, με σκοπό τον καθορισμό διορθωτικών ενεργειών για την αποτελεσματικότερη μελλοντική διαχείριση τους καθώς και τη δημιουργία βάσης ιστορικότητας των ζημιών λειτουργικού κινδύνου.
 - ο Παρακολούθηση Δεικτών μέτρησης Κινδύνων (Key Risk Indicators).

3.3.8.3. Παρακολούθηση Λειτουργικού Κινδύνου

Οι επικεφαλής και τα στελέχη των τμημάτων / επιχειρηματικών μονάδων της Τράπεζας έχουν την ευθύνη παρακολούθησης των λειτουργιών τους για τυχόν ανάπτυξη ή εκδήλωση ΛΚ. Κάθε

γεγονός λειτουργικού κινδύνου καταχωρείται στην εφαρμογή Operational Loss Database (Σύστημα καταγραφής Λειτουργικών Ζημιών).

Η πλήρης και ορθή καταχώρηση δεδομένων, που αφορούν ζημιές από λειτουργικό κίνδυνο, από τους Υπεύθυνους Λειτουργικού Κινδύνου των επιχειρηματικών μονάδων είναι υποχρεωτική. Με τον τρόπο αυτό η Τράπεζα δημιουργεί βάση ιστορικότητας των ζημιών λειτουργικού κινδύνου, με σκοπό αφενός τον καθορισμό διορθωτικών ενεργειών για την αποτελεσματικότερη μελλοντική διαχείριση τους αλλά και τη λήψη προβλέψεων έναντι μελλοντικών δικαστικών αποφάσεων.

Επίσης η Τράπεζα θέτει Δείκτες Μέτρησης Κινδύνων -Key Risk Indicator (KRI)- σε επιχειρηματικές μονάδες. Η ΔΔΚ μέσω της παρακολούθησης της πορείας των δεικτών, κυρίως σε περιπτώσεις απότομων αυξομειώσεων, ελέγχει τους λόγους της μεταβολής και εφόσον εντοπίσει λειτουργικούς κινδύνους, θέτει μέτρα απομείωσής τους.

Η ΔΔΚ λαμβάνει ενημέρωση, σε τακτική βάση, σχετικά με την υλοποίηση των μέτρων ελέγχου ή απομείωσης κινδύνων, που έχουν τεθεί μέσω των σχεδίων δράσης.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων ενημερώνει σχετικά με τις εξελίξεις σε θέματα ΑΚ την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) και, μέσω αυτής, το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) στα πλαίσια της Εξαμηνιαίας και της Ετήσιας Αναφοράς Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων. Επισημαίνεται ότι η Ετήσια Αναφορά αποστέλλεται και στην ΤτΕ.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων ενημερώνει για τις εξελίξεις των γεγονότων που έχουν καταχωρηθεί στην ηλεκτρονική Βάση Καταχώρησης Γεγονότων Λειτουργικού Κινδύνου (OLDB) την Εκτελεστική Διοίκηση, κάθε εξάμηνο ή όποτε κατά περίπτωση της ζητηθεί.

3.3.9. Κίνδυνος Τιτλοποιήσεων

Η Τράπεζα δεν έχει διενεργήσει τιτλοποιήσεις για το 2019 και συνεπώς ο κίνδυνος τιτλοποιήσεων δεν υφίσταται.

3.3.10.Κίνδυνος Χώρας

Η πιθανότητα ξένα δάνεια ή επενδύσεις να μην επιστραφούν ή να υπάρχουν περιορισμοί στις ροές κεφαλαίων προς το εξωτερικό λόγω της πολιτικο-οικονομικής κατάστασης της χώρας, καθιστώντας την προσδοκώμενη απόδοση μιας επένδυσης αβέβαια. Οι μορφές κινδύνου που εμπριέχονται στον κίνδυνο χώρας είναι: κίνδυνος μεταβίβασης (transfer risk), συναλλαγματικός (exchange rate risk) και αθέτησης δημοσίου χρέους (sovereign risk).

Το δανειακό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας αποτελείται από δάνεια σε ευρώ και έχουν δοθεί σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική επικράτεια. Επίσης η Τράπεζα δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελληνική αγορά καθώς και σε χώρες με οργανωμένες αγορές χρεογράφων και επαρκές θεσμικό πλαίσιο.

3.3.11.Κίνδυνος Συμμόρφωσης

3.3.11.1. Ορισμός Κινδύνου Συμμόρφωσης

Ως κίνδυνος Συμμόρφωσης ορίζεται ο κίνδυνος νομικών και εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημίας ή ζημίας στη φήμη που μπορεί να υποστεί η Τράπεζα ως αποτέλεσμα της αποτυχίας της να συμμορφωθεί με τους νόμους, τις αποφάσεις των εποπτικών αρχών και τους κώδικες δεοντολογίας. Ο κίνδυνος συμμόρφωσης αποτελεί μέρος του λειτουργικού κινδύνου και εφαρμόζεται ιδιαίτερο πλαίσιο διαχείρισης.

3.3.11.2. Διαχείριση κινδύνου Συμμόρφωσης

Η συμμόρφωση της Τράπεζας με τους νόμους, τις αποφάσεις των εποπτικών αρχών και τους κώδικες δεοντολογίας αποτελεί πρωταρχική ευθύνη του συνόλου της Διοίκησης και του προσωπικού.

Η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης (ΔΚΣ) της Τράπεζας ιδρύθηκε και λειτουργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΠΔΤΕ 2577/9.3.2006, όπως εκάστοτε τροποποιημένη ισχύει, και είναι αρμόδια για την ενσωμάτωση του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου, που άπτεται των εργασιών της, στην καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας και την παρακολούθηση των σχετικών εξελίξεων.

Η Τράπεζα για τη διαχείριση του κινδύνου συμμόρφωσης έχει αναπτύξει και εφαρμόζει ένα σύνολο πολιτικών και διαδικασιών

Η Τράπεζα έχει ορίσει αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος (Α.Δ.Σ.) και αναπληρωτή του για την Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (εφεξής αρμόδιο στέλεχος για το Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας ή ΞΒΧ και ΧΤΤ) και έχει υιοθετήσει πολιτικές και διαδικασίες, προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις των εργασιών της, για την καταπολέμηση του ΞΒΧ και ΧΤΤ.

Η Τράπεζα έχει ορίσει Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (DPO) για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (GDPR) και του Ν. 4624/2019.

Το 2020 αποτέλεσε πρόκληση για τη Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης λόγω του μετασχηματισμού της Τράπεζας από επενδυτική σε σύγχρονη εμπορική Τράπεζα και της αύξησης του φάσματος των πελατών της.

Στο πλαίσιο αυτό

- συνεχίστηκαν οι αξιολογήσεις των νέων προϊόντων και υπηρεσιών και οι νέες ή τροποποιημένες διαδικασίες σχολιάστηκαν από τις μονάδες που αποτελούν το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2577/2006,
- διενεργήθηκαν ειδικά σεμινάρια σχετικά με το Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και εκπαιδεύτηκε το προσωπικό των καταστημάτων στη χρήση σχετικού λογισμικού, ώστε να αποτελούν την πρώτη γραμμή άμυνας. Η ΔΚΣ θα αποτελεί τη δεύτερη γραμμή άμυνας,
- Τέλος το έργο για την πλήρη εναρμόνιση με τις απαιτήσεις του νέου πλαισίου της MiFID II/MiFIR, από πλευράς διαδικασιών και πληροφοριακών συστημάτων, έχει προχωρήσει ικανοποιητικά.

3.3.11.3. Παρακολούθηση κινδύνου Συμμόρφωσης

Η ΔΚΣ παρακολουθεί την τήρηση των προθεσμιών για την αποστολή των απαραίτητων εκθέσεων και στοιχείων προς τις εποπτικές αρχές και την έγκαιρη εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο για τα Πιστωτικά Ιδρύματα.

Έχει εγκατασταθεί στην Τράπεζα Λογισμικό για την αυτόματη, κεντροποιημένη, παρακολούθηση της τήρησης των προθεσμιών για την υποβολή των εποπτικών αναφορών. Το λογισμικό είναι διαθέσιμο σε όλες τις μονάδες της Τράπεζας, για την παρακολούθηση των αναγκών τους.

Η ΔΚΣ λειτουργεί ως σημείο επικοινωνίας, για τα θέματα ευθύνης της, με τις αρμόδιες αρχές και τα αρμόδια όργανα της ΤτΕ, παρέχοντας τις αναγκαίες πληροφορίες.

Ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων (DPO) συνεργάζεται και λειτουργεί ως σημείο επικοινωνίας με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

3.3.12. Κίνδυνος Ασφάλειας Πληροφοριών

3.3.12.1. Ορισμός

Ορίζεται ως ο κίνδυνος απωλειών λόγω της ακαταλληλότητας ή της αποτυχίας του λογισμικού και των προγραμμάτων, οι οποίες μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τη διαθεσιμότητα, την ακεραιότητα, την προσβασιμότητα και την ασφάλεια των εν λόγω υποδομών και των δεδομένων.

3.3.12.2. Διαχείριση κινδύνου Πληροφοριών

Η Τράπεζα έχει τμήμα Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημάτων και έχει ορίσει Chief Information Security Officer και Information Security Administrator για την εφαρμογή και παρακολούθηση του κινδύνου ασφάλειας πληροφοριών.

Επίσης, διαθέτει Επιτροπή Στρατηγικής και Σχεδιασμού IT (IT Steering Committee) που μεταξύ άλλων αξιολογεί τις Πολιτικές και Διαδικασίες Ασφάλειας Πληροφοριών και λαμβάνει γνώση για τα πορίσματα ελέγχων που διενεργούνται στα Πληροφοριακά Συστήματα.

Κύριος στόχος αποτελεί η δημιουργία ολοκληρωμένου και αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης του κινδύνου πληροφοριακών συστημάτων και πληροφοριών, σε εναρμόνιση με το σύνολο των διατάξεων και των απαιτήσεων του εγχώριου και διεθνούς κανονιστικού και ρυθμιστικού πλαισίου.

Η Τράπεζα διαθέτει Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημάτων και σειρά διαδικασιών.

3.3.12.3. Παρακολούθηση κινδύνου Πληροφοριών

Η Τράπεζα έχει αναπτύξει μια σειρά από διαδικασίες και πρακτικές παρακολούθησης και αναφοράς των κινδύνων που απορρέουν από τη χρήση και λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων, όπως:

- 24ωρη Παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο δικτυακής περιμέτρου και κρίσιμων εφαρμογών
- Διεξαγωγή ετήσιων (τουλάχιστον) ειδικών ελέγχων διεύθυνσης σε συστήματα και υποδομές
- Περιοδική διεξαγωγή διαδικασίας ανίχνευσης ευπαθειών

3.3.13. Κίνδυνος Φήμης

3.3.13.1. Ορισμός

Ως κίνδυνος φήμης ορίζεται ο κίνδυνος που μπορεί να προέλθει από την αρνητική δημοσιότητα, σχετικά με τις πρακτικές και δράσεις της Τράπεζας και επηρεάζει την αντίληψη της εταιρικής εικόνας της. Αυτός ο κίνδυνος μπορεί να έχει επιπτώσεις στα κεφάλαια και την κερδοφορία της.

3.3.13.2. Διαχείριση κινδύνου Φήμης

Η διασφάλιση και η διατήρηση της φήμης της Τράπεζας σε υψηλά επίπεδα αποτελεί πρωταρχική ευθύνη του συνόλου της Διοίκησης και του προσωπικού της. Το προσωπικό προάγει και συμμορφώνεται πλήρως με την εταιρική κουλτούρα και τις επιχειρησιακές αξίες του Τράπεζας.

Η Διοίκηση σε συνεργασία με τη ΔΚΣ, την ΔΕΕ, την Υπηρεσία Διαχείρισης Παραπόνων, τον DPO, τον CISO και τη Νομική Υπηρεσία διαχειρίζονται θέματα που άπτονται του κινδύνου φήμης. Η εκπροσώπηση της Τράπεζας στα ΜΜΕ αποτελεί αρμοδιότητα της Διοίκησης. Η δημοσίευση άρθρων, συνεντεύξεων, δημοσίων εμφανίσεων και ομιλιών που συνδέονται με την Τράπεζα εγκρίνονται από τη Διοίκηση.

Η Τράπεζα πριν από την κυκλοφορία των διαφημιστικών και προωθητικών ενεργειών λαμβάνει γνωμοδότηση από τον DPO και από τη ΔΚΣ οι οποίοι εξετάζουν το βαθμό συμμόρφωσής τους με τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου για την αποφυγή έκθεσης σε κίνδυνο φήμης.

Η επικοινωνιακή αντιμετώπιση των κρίσεων γίνεται από τη Διοίκηση σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Εσωτερικού Ελέγχου, Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Διαχείρισης Κινδύνων, Νομικής υπηρεσίας, DPO και λοιπών μονάδων ανάλογα με τη φύση της κρίσης που προκύπτει.

Η βασική γραμμή άμυνας της Τράπεζας έναντι του κινδύνου φήμης είναι το πλαίσιο εσωτερικών πολιτικών και διαδικασιών που ακολουθούν τις εποπτικές απαιτήσεις, το οποίο καλύπτει το σύνολο των δραστηριοτήτων της, και το οποίο εφαρμόζεται από το σύνολο της Διοίκησης και του προσωπικού.

3.3.13.3. Παρακολούθηση κινδύνου Φήμης

Σε προληπτικό επίπεδο η Διοίκηση συγκεντρώνει από το σύνολο του προσωπικού και αξιολογεί πληροφορίες για ενδεχόμενες μελλοντικές κρίσεις, παρακολουθεί την εξέλιξή τους και επεξεργάζεται, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Μονάδες, το πλαίσιο και τη στρατηγική αντίδρασης. Παράλληλα, μέσω του συστήματος αποδελτίωσης των αναφορών των ΜΜΕ στην Τράπεζα και τον κλάδο γενικότερα, ενημερώνεται για τη στάση και αντιμετώπιση των ΜΜΕ και παρεμβαίνει όποτε κρίνεται σκόπιμο.

Οι ΔΕΕ, ΔΚΣ, ΔΔΚ, Νομική Υπηρεσία, Υπηρεσία Διαχείρισης Παραπόνων, ο DPO και ο Υπεύθυνος Ασφάλειας Πληροφοριών, ενημερώνουν την Διοίκηση για τυχόν εντοπισμένους κινδύνους από τους χώρους ευθύνης του, οι οποίοι ενδέχεται να επηρεάσουν τη φήμη της Τράπεζας.

4. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

4.1. Δείκτες Κεφαλαίου

Σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο, κάθε Τράπεζα οφείλει να διαθέτει ελάχιστο επίπεδο εποπτικών ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με το ύψος των αναλαμβανόμενων κινδύνων. Ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας ορίζεται ως ο λόγος των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων προς τα σταθμισμένα έναντι κινδύνων στοιχεία ενεργητικού (εντός και εκτός ισολογισμού).

Ο Όμιλος διαθέτει αξιόπιστες, αποτελεσματικές και ολοκληρωμένες στρατηγικές και διαδικασίες, για την αξιολόγηση και τη διατήρηση σε διαρκή βάση του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής των ιδίων κεφαλαίων που θεωρεί κατάλληλα για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων που έχει αναλάβει καθώς και για αυτούς που ενδέχεται να αναλάβει.

Η πολιτική διαχείρισης κεφαλαίων πηγάζει από τη στρατηγική της Τράπεζας και λαμβάνει υπόψη το κανονιστικό και επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται. Ο βασικός στόχος της Τράπεζας είναι η διατήρηση σταθερά ισχυρής κεφαλαιακής βάσης, η οποία θα της παρέχει τη δυνατότητα να επιτύχει τα ακόλουθα:

- Συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των εποπτικών αρχών στα πεδία δραστηριοποίησής της.
- Διασφάλιση της δυνατότητας να λειτουργεί ομαλά, ώστε να παρέχει τα επιθυμητά επίπεδα αποδοτικότητας στους μετόχους και γενικότερα οφέλη σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

- Υποστήριξη της ανάπτυξης των δραστηριοτήτων της και διατήρηση της ευελιξίας να επωφελείται από τις ενδεχόμενες επιχειρηματικές ευκαιρίες.
- Ενίσχυση της μακροπρόθεσμης χρηματοοικονομικής ισχύος της.

Η αξιολόγηση του εσωτερικού κεφαλαίου χαρακτηρίζεται από πληρότητα και το επίπεδό του είναι επαρκές σε σχέση με τη φύση των κινδύνων που ενέχουν οι επιχειρησιακές δραστηριότητές της Τράπεζας και το περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί.

Ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας και ο Δείκτης Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου διαμορφώθηκαν, όπως παρουσιάζεται στον ακόλουθο Πίνακα 2, την 31.12.2020:

Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ποσά σε € '000)	31.12.2020	31.12.2019
Βασικά Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια	129.352	69.870
Συνολικά Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια	129.352	69.870
Συνολικά σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο στοιχεία ενεργητικού	600.535	268.151
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	21,54%	26,06%
Δείκτης Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων	21,54%	26,06%
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών	21,54%	26,06%
Πλεόνασμα/ Έλλειμμα κεφαλαίων	81.310	48.418

Πίνακας 2: «Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Όμιλος)»

4.2. Δομή Ιδίων Κεφαλαίων

Τα εποπτικά ίδια κεφάλαια της Τράπεζας διακρίνονται σε Κεφάλαια Κατηγορίας I (Tier I) και Κεφάλαια Κατηγορίας II (Tier II), σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013. Η Τράπεζα για το 2020 διαθέτει μόνο Κεφάλαια Κατηγορίας I.

Βάσει θεσμικού πλαισίου τα εποπτικά ίδια κεφάλαια αναλύονται ως εξής:

- *Κεφάλαια Κατηγορίας I*, τα οποία ενδεικτικά περιέχουν το καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο, τη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, αποθεματικά από αναπροσαρμογή στοιχείων ενεργητικού, κέρδη εις νέο, στοιχεία εξομοιούμενα με μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά εύλογης αξίας ενώ αφαιρούνται στοιχεία όπως οι ζημιές χρήσης, τα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία, αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία, σημαντικές επενδύσεις σε οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα >10% κεφαλαίων κατηγορίας I, εξαιρούμενα στοιχεία >15% κεφαλαίων κατηγορίας I, προσαρμογές αξίας λόγω των απαιτήσεων για συνετή αποτίμηση και μεταβατικές προσαρμογές ΔΠΧΑ 9
- *Πρόσθετα Κεφάλαια κατηγορίας I*
- *Κεφάλαια Κατηγορίας II*, τα οποία συνοπτικά και όχι περιοριστικά, περιέχουν δάνεια μειωμένης εξασφάλισης, ποσοστό επί των αποθεματικών από αναπροσαρμογή παγίων, μέρος στοιχείων εξομοιούμενων με μετοχικό κεφάλαιο που δεν πληροί τα όρια αναγνώρισής τους στα Κεφάλαια Κατηγορίας I.

Τα εποπτικά Ίδια Κεφάλαια δεν ταυτίζονται με τα λογιστικά ίδια κεφάλαια όπως αυτά ορίζονται στα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, παρότι ο υπολογισμός των εποπτικών κεφαλαίων στηρίζεται στα κατά τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ λογιστικά μεγέθη και στοιχεία αφού όμως υποστούν συγκεκριμένες εποπτικές προσαρμογές. Τα Συνολικά Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου για το έτος 2020 παρατίθενται αναλυτικά και συνοπτικά στους Πίνακες 3 και Πίνακα 4 που ακολουθούν.

Η Τράπεζα στηρίζει τις εργασίες της στα ίδια κεφάλαια που διαθέτει και δεν έχει λάβει καμίας μορφής κεφαλαιακή ενίσχυση.

Το μετοχικό κεφάλαιο της Optima bank ανέρχεται στο ύψος των € 160.279.092 διαιρούμενο σε 7.524.840 κοινές ονομαστικές μετοχές αξίας €21,30 εκάστη και είναι ολοσχερώς καταβλημένο.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ I (ποσά σε € '000)	31.12.2020	31.12.2019
Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές κατηγορίας Ι)	160.279	110.427
Οφειλόμενο κεφάλαιο	-10.827	0
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον <i>(εξαιρούνται διαφορές αναπροσαρμογής)</i>	-21.220	-37.652
Αποθεματικά εύλογης αξίας	236	19
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων κατά ΔΠΧΑ	128.468	72.794
ΕΠΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ		
Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	-3.327	-1.808
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές.	-1.443	-1.392
Σύνολο εξαιρούμενων στοιχείων >15%κεφαλαίων κατηγορίας Ι		
Προσαρμογές αξίας λόγω των απαιτήσεων για συνετή αποτίμηση	-274	-69
Σημαντικές επενδύσεις σε οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα >10% κεφαλαίων κατηγορίας Ι		
ΔΠΧΑ 9 μεταβατικές προσαρμογές	5.928	346
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ι	129.352	69.870
ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ι		
Μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο		
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ι	129.352	69.870
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΙΙ		
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης ορισμένης διάρκειας		
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΙΙ		
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	129.352	69.870

Πίνακας 3: «Κεφάλαια Κατηγορίας Ι&ΙΙ – Όμιλος»

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ (ποσά σε € '000)	31.12.2020	31.12.2019
ΒΑΣΙΚΑ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	129.352	69.870
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	129.352	69.870

Πίνακας 4: «Συνολικά Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια - Όμιλος»

4.3. Κεφαλαιακές απαιτήσεις βάσει Πυλώνα Ι

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί την Τυποποιημένη Προσέγγιση κατά τον υπολογισμό του κεφαλαίου για σκοπούς Πιστωτικού κινδύνου και κινδύνου Αγοράς Πυλώνα Ι και τη Προσέγγιση του Βασικού Δείκτη για σκοπούς Λειτουργικού κινδύνου.

Για σκοπούς Πυλώνα ΙΙ η τράπεζα υπολογίζει, εκτός από τις ελάχιστες εποπτικές απαιτήσεις για τους βασικούς κινδύνους, όπως περιγράφονται στο Πυλώνα Ι, τα επιπλέον εσωτερικά κεφάλαια που

χρειάζονται για υποεκτιμημένους κινδύνους του Πυλώνα Ι καθώς για την αντιμετώπιση άλλων πιθανών κινδύνων. Οι κίνδυνοι εξατομικεύθηκαν με κριτήρια σημαντικότητας και αναλύθηκαν από πλευράς χαρτοφυλακίων, μεθοδολογίας, διαχείρισης και αναφοράς, ενώ παράλληλα ελήφθη υπόψη η επάρκεια του συστήματος διακυβέρνησης κινδύνων της Τράπεζας. Τα συγκεκριμένα στοιχεία, αναλύονται στη «Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου - ΔΑΕΕΚ» η οποία έχει υποβληθεί στη Τράπεζα της Ελλάδος.

Η Τράπεζα παρακολουθεί την κεφαλαιακή της επάρκεια και υποβάλει σε τριμηνιαία βάση σχετική αναφορά στην Τράπεζα της Ελλάδος. Με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2020 ο δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου ανήλθε σε 21,54% και υπερκαλύπτει τις ελάχιστες εποπτικές απαιτήσεις.

Κατωτέρω παρατίθενται οι κεφαλαιακές απαιτήσεις ανά κίνδυνο, βάσει του Πυλώνα Ι για τον Όμιλο.

Είδος Κινδύνου (ποσά σε € '000)	31.12.2020		31.12.2019	
	Σταθμισμένο κατά κίνδυνο ύψος ανοίγματος	Κεφαλαιακές Απαιτήσεις	Σταθμισμένο κατά κίνδυνο ύψος ανοίγματος	Κεφαλαιακές Απαιτήσεις
Πιστωτικός Κίνδυνος	452.054	36.164	152.989	12.239
Κίνδυνος Αγοράς	122.050	9.764	90.911	7.273
Λειτουργικός Κίνδυνος	25.834	2.067	20.550	1.644
Κίνδυνος Προσαρμογής Πιστωτικής Αποτίμησης	596	48	3.702	296
ΣΥΝΟΛΟ	600.535	48.043	268.151	21.452

Πίνακας 5: «Κεφαλαιακές απαιτήσεις Πυλώνα Ι - Όμιλος»

4.4. Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Κεφαλαίου (ICAAP)

Η Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) αποτελεί ένα από τα κύρια πεδία του πλαισίου της Βασιλείας (Basel Framework). Η ΔΑΕΕΚ ακολουθεί όλες τις γενικές αρχές και τις προϋποθέσεις που προκύπτουν από τις βασικές εποπτικές κατευθύνσεις και οδηγίες αλλά και τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς στο βαθμό που αφορούν στην Τράπεζα.

Η ΔΑΕΕΚ αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του Πυλώνα ΙΙ της Βασιλείας ΙΙΙ και σκοπός της είναι να συμπληρώσει τον Πυλώνα Ι, ώστε να διασφαλίζεται ότι, αφενός παραμένουν διαθέσιμοι επαρκείς χρηματοοικονομικοί πόροι για την έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου των κινδύνων που αναλαμβάνει η Τράπεζα, αφετέρου διασφαλίζεται η συνέχεια της δυνατότητας επενδύσεων του ιδρύματος στην αναβάθμιση των διαδικασιών και των συστημάτων αναγνώρισης, υπολογισμού και διαχείρισης των κινδύνων. Επομένως στόχος της ΔΑΕΕΚ είναι η διασφάλιση επαρκών κεφαλαίων για την κάλυψη των συνολικών κινδύνων που αναλαμβάνει ή εκτιμάται ότι, μπορεί να αναλάβει/αντιμετωπίσει, η Τράπεζα.

Κατά την διάρκεια αυτής της διαδικασίας, προσδιορίζονται και αξιολογούνται οι κίνδυνοι σε όλο το εύρος δραστηριοτήτων της Τράπεζας. Το προφίλ κινδύνου της προκύπτει σαν αποτέλεσμα της Αξιολόγησης Κινδύνου και της Αξιολόγησης Εσωτερικών Κεφαλαίων. Η ανάλυση βασίζεται στην ποσοτική αξιολόγηση (για τους μετρήσιμους κινδύνους) του απαιτούμενου εσωτερικού κεφαλαίου ανά τύπο κινδύνου, όπου το κεφάλαιο θεωρείται ως κατάλληλο μέσο ελέγχου του κινδύνου για την προστασία της Τράπεζας από μη αναμενόμενες απώλειες αλλά και ποιοτική αξιολόγηση, σε όσες περιοχές κινδύνου, η ποσοτική αξιολόγηση δεν είναι εφικτή. Επίσης, βάσει του επιχειρηματικού σχεδίου που έχει καταρτίσει η Τράπεζα, εξετάζεται ο προγραμματισμός κεφαλαίων υπό κανονικές συνθήκες αλλά και βάσει σεναρίων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test) για τα επόμενα τρία έτη, όπου κυρίως αξιολογούνται οι επιπτώσεις επέλευσης των σημαντικότερων κινδύνων, σε έκτακτου χαρακτήρα, δυσμενείς συνθήκες.

4.5. Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP)

Η ILAAP είναι η διαδικασία αξιολόγησης εσωτερικής επάρκειας ρευστότητας που ακολουθεί η Τράπεζα προκειμένου να εντοπίζει, μετράει, παρακολουθεί, και διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας. Βάσει της σχετικής οδηγίας της Τράπεζας της Ελλάδος, το Πιστωτικό Ίδρυμα καλείται να προβεί σε αυτοαξιολόγηση της διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας καθώς και των σχετικών διαδικασιών, μέτρων, πολιτικών, μηχανισμών ελέγχων, δοκιμών ακραίων καταστάσεων κρίσης κ.λπ.

Από την ILAAP προκύπτει ότι η Τράπεζα διατηρεί απολύτως επαρκή αποθέματα ρευστότητας, τόσο για την κάλυψη των άμεσων αναγκών της (με ορίζοντα 30 ημερών), όσο και για την χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της (με ορίζοντα 1 έτος) σε ομαλές συνθήκες. Για την διασφάλιση της επάρκειας των απαιτούμενων επιπέδων ρευστότητας ώστε να συνεχιστεί η ομαλή δραστηριότητά της σε συνθήκες κρίσης, η Τράπεζα έχει αναπτύξει πολιτικές και εργαλεία (ενδεικτικά, Recovery Plan, Stress Tests) ώστε σε περίπτωση απόκλισης να επαναφέρει τα αποθέματα ρευστότητας για όλους τους χρονικούς ορίζοντες στα επιθυμητά επίπεδα.

5. ΜΟΧΛΕΥΣΗ

Βάσει του ρυθμιστικού πλαισίου CRD IV, η Τράπεζα υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος τον δείκτη μόχλευσης σε τριμηνιαία βάση, ο οποίος υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 429 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 και ορίζεται ως το μέτρο κεφαλαίου ενός ιδρύματος προς το μέτρο συνολικού ανοίγματός του και εκφράζεται ως ποσοστό. Την 31.12.2020 ο δείκτης μόχλευσης με τη χρήση του μεταβατικού ορισμού του κεφαλαίου της κατηγορίας Ι ανήλθε για τον Όμιλο σε 12,28% (ελάχιστο αποδεκτό όριο 3%) ενώ χωρίς τις μεταβατικές διατάξεις του κεφαλαίου της κατηγορίας Ι σε 11,78%, όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Δείκτης Μόχλευσης με μεταβατικές διατάξεις (ποσά σε € '000)	31.12.2020	31.12.2019
Κεφάλαιο Κατηγορίας 1 (Tier 1)	129.352	69.870
Συνολικό Άνοιγμα	1.053.700	318.979
Δείκτης Μόχλευσης	12,28%	21,90%

Πίνακας 6: «Δείκτης Μόχλευσης με μεταβατικές διατάξεις του κεφαλαίου κατηγορίας Ι Ομίλου»

Δείκτης Μόχλευσης χωρίς μεταβατικές διατάξεις (ποσά σε € '000)	31.12.2020	31.12.2019
Κεφάλαιο Κατηγορίας 1 (Tier 1)	123.425	69.525
Συνολικό Άνοιγμα	1.047.772	318.633
Δείκτης Μόχλευσης	11,78%	21,82%

Πίνακας 7: «Δείκτης Μόχλευσης χωρίς μεταβατικές διατάξεις του κεφαλαίου κατηγορίας Ι Ομίλου»

6. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣ

Για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς, η Μονάδα κινδύνου Αγοράς της ΔΔΚ υπολογίζει σε καθημερινή βάση τη Μέγιστη Δυνητική Ζημιά (ΜΔΧ), το Value at Risk (VaR) με τη μέθοδο διακύμανσης-συνδιακύμανσης (variance-covariance) σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99% και περίοδο διακράτησης μίας ημέρας.

Ο Όμιλος διατηρεί ανοικτές θέσεις σε διάφορα προϊόντα και ως εκ τούτου είναι εκτεθειμένη στους κινδύνους συναλλαγματικών ισοτιμιών και τιμών μετοχών και ομολόγων. Ο κίνδυνος αγοράς, σε όρους VaR, των εν λόγω θέσεων, κατά την 31.12.2020, ανερχόταν στο ποσό των € 1.540.161 όπως αναλύεται στον ακόλουθο Πίνακας 8 :

Κίνδυνος Αγοράς 31.12.20 (ποσά σε €)	Value at Risk
Συναλλαγματικός Κίνδυνος	13.385
Κίνδυνος Τιμών (μετοχικών προϊόντων)	19.069
Κίνδυνος Τιμών (Ομολόγων)	1.489.984
Κίνδυνος Τιμών Commodities	121.350
Μείωση λόγω συσχέτισης	-103.627
Σύνολο	1.540.161

Πίνακας 8: «Κίνδυνος Αγοράς σε όρους VaR»

Στον υπολογισμό του VaR συνυπολογίζονται και συναλλαγές σε παράγωγα κυρίως προϊόντα, που σκοπό τους έχουν την αντιστάθμιση των κινδύνων που αναλαμβάνονται.

Τέλος, σε τακτά χρονικά διαστήματα και οπωσδήποτε στο τέλος εκάστου εξαμήνου, πραγματοποιούνται για τον κίνδυνο αγοράς μετρήσεις διαφόρων σεναρίων προσομοίωσης σε καταστάσεις κρίσης (stress tests), με σκοπό, αφ' ενός την αποτελεσματικότερη διαχείριση του εν λόγω κινδύνου, αφετέρου την ενημέρωση της Διοίκησης και των Εποπτικών Αρχών.

Ο εν λόγω κίνδυνος παρακολουθείται μέσω ορίων για κάθε μετοχή ή/και ομάδα μετοχών και επιπλέον εφαρμόζονται τεχνικές μείωσής του μέσω παραγώγων επί των αντιστοίχων μετοχών και δεικτών.

Το σενάριο που εξετάστηκε για την άσκηση προσομοίωσης κατάστασης κρίσης είναι:

Για τον κίνδυνο μετοχών (καθώς η έκθεση των χαρτοφυλακίων εστιάζεται στην Ελληνική αγορά) μεταβολή του FTSE/X.A. Large Cap. κατά +/-31,7%. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακας 9.

Παράγοντες Κινδύνου (ποσά σε € χιλ.)	Αγορές	Σενάριο	Ζημιά λόγω μετατοπίσεων των παραγόντων κινδύνου	Κέρδος λόγω μετατοπίσεων των παραγόντων κινδύνου
Τιμές Μετοχών	Ελληνικό Χρηματιστήριο μεταβολής του FTSE/X.A. Large Cap.	-31,7%	282,65	-
		31,7%		3,51

Πίνακας 9: «Σενάρια & Αποτελέσματα Stress Test Κινδύνου Μετοχών»

Για τον συναλλαγματικό κίνδυνο, η Τράπεζα διενεργεί άσκηση προσομοίωσης κατάστασης κρίσης, όπου εξετάζει την αρνητική επίπτωση στα ετήσια αποτελέσματα της Τράπεζας σε πιθανά σενάρια μεταβολών των διεθνών ισοτιμιών. Τα σενάρια που εξετάστηκαν περιλαμβάνουν τις παρακάτω μεταβολές :

Eur/Usd -5,4%, Eur/Gbp +9,6%, Eur/Chf -8,2%, Eur/Jpy +11,4%, Eur/Aud +9,7%, Eur/Nok +15,3%, Eur/Cad +11,9%, Eur/Sek +15,1%, Eur/Try +15,7%, Eur/Rub +19,3%, Eur/Dkk +5%, Eur/Ron +7,4%, Eur/Hkd +0,6%. Με υπόλοιπα τέλους 31.12.2020, το σενάριο καταλήγει σε κέρδη της τάξεως των € 27,83 χιλ.

Για τον κίνδυνο των τιμών των ομολόγων η Τράπεζα διενεργεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων με σενάριο την παράλληλη μετατόπιση των καμπυλών αποδόσεων των ομολόγων κατά +/-200 μονάδες βάσης. Από την προσομοίωση προέκυψε ότι μια μετακίνηση της καμπύλης αποδόσεων κατά +200 μονάδες βάσης, θα προκαλέσει ζημία ύψους € 8.753 χιλ, ενώ μία μετακίνηση της καμπύλης κατά -200 μονάδες βάσης θα δημιουργούσε κέρδος 10.196 χιλ.

6.1. Κεφαλαιακές Απαιτήσεις έναντι κινδύνου Αγοράς

Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του Κινδύνου Αγοράς της Τράπεζας υπολογίζονται, σύμφωνα με τον κανονισμό 575/2013.

Στον ακόλουθο Πίνακα 10 παρουσιάζεται το απαιτούμενο κεφάλαιο του κινδύνου αγοράς, ανά κατηγορία κινδύνου για τον Όμιλο, για την 31.12.2020.

Κεφαλαιακές απαιτήσεις ανά κατηγορία κινδύνου Αγοράς (ποσά σε € '000)	Είδος κινδύνου	31.12. 2020	31.12.2019
		Κεφαλαιακές απαιτήσεις Ομίλου	Κεφαλαιακές απαιτήσεις Ομίλου
Χρεωστικοί τίτλοι και παράγωγα επί χρεωστικών τίτλων	Ειδικός Κίνδυνος	3.074	2.429
	Γενικός Κίνδυνος	3.054	972
Μετοχές και Παράγωγα επί μετοχών και δεικτών	Ειδικός Κίνδυνος	719	1.346
	Γενικός Κίνδυνος	0	24
Hedge Fund, Δομημένα προϊόντα, Gamma & Vega σε παράγωγα και περιθώρια εγγύησης σε παράγωγα	Κίνδυνος Θέσης	731	1.274
Εμπορεύματα και Παράγωγα επί εμπορευμάτων		2.185	1.228
ΣΥΝΟΛΟ		9.763	7.273

Πίνακας 10:«Απαιτούμενο Κεφάλαιο Κινδύνου Αγοράς - Όμιλος»

7. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

Η μέτρηση του IRRBB γίνεται μεταξύ δύο βασικών μέτρων που υπολογίζουν μεταβολές στα πιθανά μελλοντικά κέρδη και στην οικονομική αξία, που προκύπτουν από μεταβολές του επιτοκίου. Τα καθαρά έσοδα από τόκους (NII) έχουν επιλεγεί ως μέτρο που ικανοποιεί την απαίτηση υπολογισμού των επιπτώσεων στα μελλοντικά κέρδη. Για τη μέτρηση της οικονομικής αξίας, χρησιμοποιείται η οικονομική αξία των ιδίων κεφαλαίων (EVE). Η μέτρηση της EVE πραγματοποιείται σύμφωνα με τις παραδοχές της Εποπτικής Δοκιμής Ακραίων Τιμών (Supervisory Outlier Test), δηλαδή περιλαμβάνει τα εποπτικά σενάρια των επιτοκίων, τα ανώτατα και κατώτατα όρια που εφαρμόζονται στις συμπεριφορικές παραμέτρους (behavioral parameters), τους περιορισμούς στην περίμετρο των ανοιγμάτων και τα όρια σημαντικότητας (materiality thresholds). Σαν risk free curves χρησιμοποιήθηκαν για το EUR η OIS (EONIA) curve και για το USD η USDSwap curve. Για τον υπολογισμό του NII κατώτατο επιτόκιο θεωρήθηκε το 0%, ενώ για τον υπολογισμό του EVE κατώτατο επιτόκιο θεωρήθηκε το -1% για τις άμεσες ημερομηνίες λήξης, σύμφωνα με τις οδηγίες των Κατευθυντηρίων Γραμμών.

Τα σενάρια ακραίων διακυμάνσεων που διενεργήθηκαν είναι :

1. Παράλληλη ανοδική αιφνίδια διακύμανση. (Parallel Shock Increase +200 bps)
2. Παράλληλη καθοδική αιφνίδια διακύμανση. (Parallel Shock Decrease -200bps)
3. Αιφνίδια διακύμανση με αύξηση κλίσης. (Μείωση βραχυπροθέσμων και αύξηση μακροπροθέσμων επιτοκίων, Steepener Shock)
4. Αιφνίδια διακύμανση με μείωση κλίσης. (Αύξηση βραχυπροθέσμων επιτοκίων και μείωση μακροπροθέσμων, Flattener Shock)

5. Ανοδική αιφνίδια διακύμανση βραχυπροθέσμων επιτοκίων. (Short rate Increase)
6. Καθοδική αιφνίδια διακύμανση βραχυπροθέσμων επιτοκίων. (Short Rate Decrease)

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν για την μέτρηση και την μεταβολή στη οικονομική αξία των Ιδίων Κεφαλαίων (EVE) παρουσιάζονται στον κατωτέρω Πίνακα 11.,

SCENARIO NAME	DELTA EVE	WORST EVE CHANGE
Parallel Shock Increase (+200 bp)	45.718	-45.014
Parallel Shock Decrease (-200 bp)	-39.869	
Rotation Shock Steepener	-45.014	
Rotation Shock Flattener	65.355	
Short Rate Shock Increase	76.938	
Short Rate Shock Decrease	-39.869	

Πίνακας 11: «Αποτελέσματα στη οικονομική αξία των Ιδίων Κεφαλαίων (EVE)»

Η Τράπεζα βασισμένη στη συνδυαστική λειτουργία των εποπτικών οδηγιών *EBA-GL-2014-13*, κεφ. 2.1.1 *Categorisation of institutions & EBA-GL-2018-02 / Annex II – Sophistication matrix for IRRBB measurement* διενήργησε για τον υπολογισμό του NII τα τυπικά σενάρια αιφνίδιας και μη αναμενόμενης μεταβολής των επιτοκίων κατά +/- 200 μονάδων βάσης επί σταθερού ισολογισμού.

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν για την μέτρηση και την μεταβολή για τα καθαρά έσοδα από τόκους (NII) παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα 12 .

SCENARIO NAME	ΔNII	WORST NII CHANGE
1 YEAR HORIZON		
Parallel Shock Increase (+200 bp)	-8.641.113	-8.641.113
Parallel Shock Decrease (-200 bp)	1.289.864	

Πίνακας 12: «Αποτελέσματα για τα καθαρά έσοδα από τόκους (NII)»

Από την ανάλυση όλων των ανωτέρω σεναρίων για την οικονομική αξία των κεφαλαίων (EVE), προκύπτει ότι η δυσμενέστερη επίδραση προέρχεται από το σενάριο της αιφνίδιας διακύμανσης με αύξηση κλίσης (Steeper Shock). Σε ότι αφορά τα καθαρά έσοδα από τόκους, από τα αποτελέσματα των δύο σεναρίων η δυσμενέστερη επίδραση προκύπτει από την παράλληλη μεταβολή της καμπύλης αποδόσεων των επιτοκίων κατά 200 μονάδες βάσης. Κατά συνέπεια η συνδυαστική επίδραση και των δύο παραγόντων (EVE, NII) δίνει αποτέλεσμα -8.686.126,66 €.

8. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Στο πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου Ρευστότητας και βάσει των προβλέψεων της Βασιλείας ΙΙΙ υπολογίζονται και οι δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας (LCR) και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (NSFR). Οι δείκτες αυτοί ορίζονται ως κάτωθι:

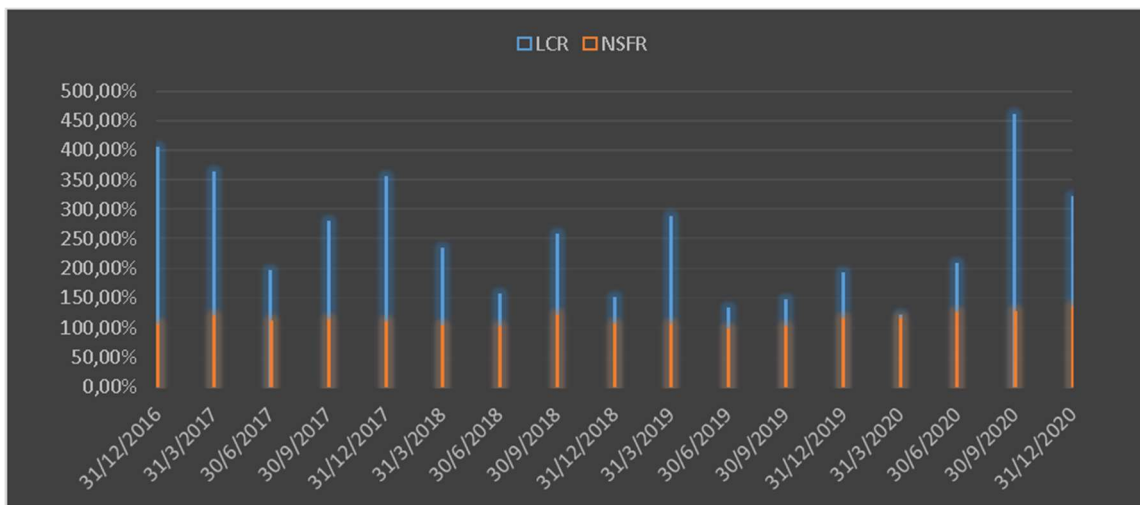
- Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (LCR): Ορίζεται ως το πηλίκο του υψηλής ποιότητας αποθέματος ρευστών διαθεσίμων προς τις καθαρές ταμειακές εκροές 30 ημερών ακραίων καταστάσεων και αντικατοπτρίζει τη βραχυπρόθεσμη ικανότητα της Τράπεζας ν' ανταποκριθεί σε μια περίοδο σημαντικών εκροών ρευστότητας. Ο LCR ανήλθε την 31.12.2020 σε 319,94 (εποπτικό όριο 100%).

- Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (NSFR): Ορίζεται ως το πηλίκο του διαθέσιμου ποσού σταθερής χρηματοδότησης προς το απαιτούμενο ποσό σταθερής χρηματοδότησης και αποτελεί έναν μεσοπρόθεσμο δείκτη ρευστότητας, ο οποίος στοχεύει στο περιορισμό του κινδύνου χρηματοδότησης. Ο NSFR ανήλθε την 31.12.2020 σε 133,11 (εποπτικό όριο 100%).

Περαιτέρω, η Τράπεζα στο πλαίσιο διαχείρισης, ελέγχου και περιορισμού του κινδύνου ρευστότητας και σύμφωνα με τα επίπεδα ανοχής κινδύνων που έχει ορίσει, παρακολουθεί και τους κάτωθι δείκτες ρευστότητας :

- Δείκτης καθαρών χορηγήσεων προς καταθέσεις, όπου την 31/12/2020 ανήλθε σε 51,4% και παρουσιάζει το σύνολο των καθαρών δανείων (συμπεριλαμβανομένων των λογαριασμών margin) σαν ποσοστό του συνόλου των καταθέσεων.
- Δείκτης συγκέντρωσης των 10 μεγαλύτερων καταθετών προς το σύνολο των καταθέσεων, όπου την 31/12/2020 ανήλθε σε 15,41% και καταδεικνύει το μέγεθος της αξίας των 10 μεγαλύτερων καταθετών σε σχέση με το σύνολο των τραπεζικών καταθέσεων.
- Δείκτης των τριμηνιαίων εκροών των καταθέσεων των πελατών προς το σύνολο των τραπεζικών καταθέσεων. Ο συγκεκριμένος δείκτης παρουσιάζει την αρνητική μεταβολή των καταθέσεων σε σχέση με το σύνολο των καταθέσεων σε χρονικό διάστημα ενός τρίμηνου και την 31/12/2020 υπολογίστηκε σε 0%.

Στα ακόλουθο Γράφημα 3 παρουσιάζονται οι τιμές που έλαβαν οι δείκτες LCR & NSFR κατά το διάστημα 2017-2020.

Γράφημα 3: «Διαχρονική εξέλιξη δεικτών LCR & NSFR 2017-2019»

Οι πηγές χρηματοδότησης της Τράπεζας είναι κυρίως οι καταθέσεις πελατείας όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 13. Οι καταθέσεις πελατείας την 31.12.2020 παρουσίασαν άνοδο σε ποσοστό 301,90% σε σχέση με τις αντίστοιχες καταθέσεις στις 31/12/2019 και ανήλθαν σε € 754.281 χιλ. Παράλληλα, οι στις συνολικές διατραπεζικές καταθέσεις παρατηρήθηκε αύξηση μεγέθους 179.64% και ανήλθαν σε € 26.423 χιλ.

Καταθέσεις Πελατείας	31.12.17	30.06.18	31.12.18	31.12.19	31.12.20	Δ% Δεκ2019- Δεκ2020
Καταθέσεις πελατείας	52.353	45.707	57.999	187.680	754.281	301,90%
Διατραπεζικές Καταθέσεις	18.068	1.349	41.932	9.449	26.423	179,64%

Πίνακας 13: «Καταθέσεις Πελατείας και Πιστωτικών Ιδρυμάτων»

Για τον κίνδυνο ρευστότητας η Τράπεζα διενεργεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που της επιτρέπουν να εκτιμήσει τη πιθανή επίπτωση στη ρευστότητα κάποιων εξαιρετικά ακραίων αλλά πιθανών σεναρίων.

Διενεργήθηκαν τρία σενάρια προσομοίωσης κατάστασης κρίσης επί των δεικτών LCR και NSFR. Ένα ιδιοσυγκρασιακό, ένα συστημικό και ένα συνδυαστικό των δύο προαναφερθέντων. Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα των σεναρίων προσομοίωσης κατάστασης κρίσης παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα 14.

Δείκτες Ρευστότητας %	31.12.20	Ιδιοσυγκρασιακό σενάριο			Συστημικό σενάριο			Συνδυαστικό σενάριο		
		1 μήνας	6 μήνες	12 μήνες	1 μήνας	6 μήνες	12 μήνες	1 μήνας	6 μήνες	12 μήνες
LCR	319,94	253,71			174,05			44,05		
NSFR	133,11		114,39	109,4		103,13	101,68		91,79	89,33

Πίνακας 14: «Συγκεντρωτικά αποτελέσματα των σεναρίων προσομοίωσης κατάστασης κρίσης»

Για τις περιπτώσεις όπου τα αποτελέσματα των σεναρίων προσομοίωσης φέρνουν τους δείκτες κάτω από τα εποπτικά όρια, η Τράπεζα έχει αξιολογήσει και προσδιορίσει τις κατάλληλες διορθωτικές ενέργειες για την ανάκαμψή τους. Παράλληλα η Τράπεζα υποβάλλει τακτικές εποπτικές αναφορές για τους δείκτες LCR και NSFR, όπως επίσης και για τα σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, τα οποία συζητούνται και εγκρίνονται από την ALCo μέσω της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP - ΔΑΕΕΡ).

9. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Κάθε πιστοδότηση πρέπει να καλύπτει πραγματικές ανάγκες της παραγωγικής ή της εμπορικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων, μέσω της οποίας δημιουργούνται τα απαιτούμενα έσοδα ώστε η πιστοδότηση αυτή να εξυπηρετηθεί ομαλά. Από τις ανάγκες αυτές, προσδιορίζεται ο σκοπός των πιστοδοτήσεων, ο οποίος θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι σαφής και διακριτός.

Ο προσδιορισμός του σκοπού της πιστοδότησης αποτελεί τη βάση επιλογής του κατάλληλου πιστοδοτικού προϊόντος, μέσω του οποίου πρέπει να καλύπτονται οι πραγματικές ανάγκες του πιστούχου, καθώς και η διάρκεια εντός της οποίας η πιστοδότηση θα πρέπει να εξυπηρετηθεί.

Οι πιστωτικές διευκολύνσεις που παρέχονται στους πελάτες διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

- ✓ Άμεσες Διευκολύνσεις (funded facilities): Έχουν το χαρακτηριστικό της άμεσης εκταμίευσης και εξυπηρετούν κυρίως την ανάγκη χρηματοδότησης σε Κεφάλαιο Κίνησης και σε Αγορά Παγίων.

- ✓ Έμμεσες Διευκολύνσεις (non-funded facilities) (Εγγυητικές Επιστολές, Ενέγγυες Πιστώσεις): Η εκταμίευση είναι ενδεχόμενη και μελλοντική, χωρίς ωστόσο να θεωρείται ότι οι έμμεσες διευκολύνσεις έχουν μειωμένο κίνδυνο.

Ανάλογα με τον χρονικό ορίζοντα ισχύος / αποπληρωμής των διευκολύνσεων, αυτές διακρίνονται σε:

- Βραχυπρόθεσμες, με διάρκεια έως και 1 έτος.
- Μεσοπρόθεσμες, με διάρκεια από 1 έως 3 έτη.
- Μακροπρόθεσμες, με διάρκεια άνω των 3 ετών.

9.1. Εξασφαλίσεις

Για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου των παρεχόμενων διευκολύνσεων, συχνά, λαμβάνονται εξασφαλίσεις που αποτελούν εναλλακτική πηγή αποπληρωμής (second way out) της διευκόλυνσης. Το ύψος και η ποιότητα των εξασφαλίσεων λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό της κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας (δέσμευση ιδίων κεφαλαίων).

Το είδος των εξασφαλίσεων και το ποσοστό κάλυψης που απαιτείται εξαρτάται από τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά του δανειολήπτη, όπως (ενδεικτικά), η οικονομική κατάσταση, η δυναμική και οι προοπτικές του καθώς και από τη μορφή και το ύψος της αιτούμενης πιστωτικής διευκόλυνσης.

Οι βασικές κατηγορίες εξασφαλίσεων που λαμβάνει η Τράπεζα έχουν ως εξής:

- Ενοχικές Εξασφαλίσεις
- Εμπράγματατες Εξασφαλίσεις

Οι εξασφαλίσεις που δέχεται η Optima bank αναλύονται στην Πιστοδοτική Πολιτική όπου αναγράφεται και η εσωτερική στάθμισή τους, για λόγους υπολογισμού του ανοικτού μέρους της χρηματοδότησης.

9.2. Αξιολόγηση Πιστοδοτήσεων

Η Τράπεζα, για εσωτερικούς σκοπούς εκτίμησης του Πιστωτικού Κινδύνου χρησιμοποιεί 10βαθμια κλίμακα πιστοληπτικής αξιολόγησης και παρακολούθησης της πιστωτικής επίδοσης των δανειοληπτών της.

Ο πιστωτικός κίνδυνος που αναλαμβάνει η Τράπεζα με τις εμπορικές πιστοδοτήσεις τις οποίες πραγματοποιεί προσδιορίζεται από την πιστοληπτική ικανότητα των πιστούχων, η οποία αξιολογείται με βάση την ανάλυση των ποσοτικών και ποιοτικών τους στοιχείων. Κατά την αξιολογική διαδικασία εφαρμόζεται σειρά κριτηρίων, των οποίων ο βαθμός ικανοποίησης καθορίζει το ύψος, το είδος και τη διάρκεια των πιστωτικών διευκολύνσεων που η Τράπεζα μπορεί να εγκρίνει για έκαστο υποψήφιο πιστούχο.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει σύστημα -αναγνωρισμένου από την Τράπεζα της Ελλάδος- Εξωτερικού Οργανισμού Πιστοληπτικών Αξιολογήσεων (External Credit Assessment Institution – ECAI).

Η παρακολούθηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων και των ανοιγμάτων, γίνεται σε συστηματική βάση.

Όσον αφορά τα φυσικά πρόσωπα και τα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής, αξιολογούνται βάσει του ιστορικού της συναλλακτικής συμπεριφοράς τους καθώς και των εισοδηματικών κριτηρίων. Ειδικά για τη χορήγηση πιστωτικής κάρτας, οι πελάτες αξιολογούνται με βάση σύστημα scoring/ rating το οποίο στηρίζεται τόσο σε δημογραφικούς παράγοντες όσο και σε αντικειμενικά οικονομικά στοιχεία.

Παράλληλα στο πλαίσιο της πολιτικής διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου, αξιολογείται η επίδραση που θα έχουν ακραία αλλά εφικτά σενάρια στην ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου και στα διαθέσιμα κεφάλαια μέσω της διενέργειας προσομοιώσεων καταστάσεων κρίσης.

Μέτρα Αντιμετώπισης των επιπτώσεων λόγω της πανδημίας Covid-19

Εν μέσω υψηλής αβεβαιότητας λόγω της πανδημίας Covid-19 και λαμβάνοντας υπόψιν τις ανακοινώσεις του Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τα οποία υπογράμμισαν την ανάγκη προσαρμογών στα μοντέλα πιστωτικού κινδύνου, η Διοίκηση άσκησε τον απαραίτητο βαθμό κρίσης σχετικά με το πως αναμένει να εξελιχθεί η κρίση και για το μέγεθος και εύρος των αρνητικών προοπτικών στην εγχώρια οικονομία.

Παράλληλα η Ελληνική κυβέρνηση και λοιπές εποπτικές αρχές έλαβαν μέτρα για να μετριάσουν τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στους δανειολήπτες που έχουν επηρεαστεί. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν, σε πολλές περιπτώσεις, ορισμένες μορφές αναστολής των πληρωμών των πιστωτικών υποχρεώσεων, με σκοπό την υποστήριξη των προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετωπίζουν οι δανειολήπτες.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης αύξησης πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος έλαβε υπόψη την επίδραση των προκυκλικών παραδοχών των μοντέλων του ΔΠΧΑ 9 και το γεγονός ότι όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια δεν επηρεάζονται με το ίδιο τρόπο και στο ίδιο μέγεθος από την πανδημία. Ταυτόχρονα ο Όμιλος συνέχισε να αξιολογεί τους δανειολήπτες του με βάση τις ενδείξεις οικονομικής δυσκολίας και την πιθανότητα αδυναμίας πληρωμής, σύμφωνα με την ισχύουσα πολιτική του.

Όσον αφορά τις ιδιαίτερες συνθήκες που έχει δημιουργήσει η πανδημία του Covid-19 και των δυσμενέστατων οικονομικών επιπτώσεων που έχει επιφέρει στην παγκόσμια επιχειρηματικότητα, η Optima bank, στο πλαίσιο της αναγνώρισης, ταξινόμησης και μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου που απορρέει από τις χρηματοδοτήσεις της, έχει προχωρήσει σε επιπρόσθετα μέτρα και διαδικασίες προκειμένου η λήψη των αποφάσεων να διασφαλίζει στον μέγιστο δυνατό βαθμό την αποφυγή έκθεσης σε δυνητικά επισφαλείς πιστούχους και την συνακόλουθη περαιτέρω μεγέθυνση του χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων δανείων που βαραίνει την ελληνική οικονομία.

Αναφορικά με τη βαθμολόγηση των πιστούχων της, η Τράπεζα έχει λάβει και σε αυτόν τον τομέα τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των χρηματοδοτήσεων της από τον επιπρόσθετο πιστωτικό κίνδυνο της τρέχουσας δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας, ποσοτικοποιώντας τις επιπτώσεις του Covid-19 μέσω των συστημάτων βαθμολόγησης που χρησιμοποιεί.

Αναφορικά με τις πρακτικές αξιολόγησης των αιτημάτων χρηματοδότησης από τις εγκριτικές βαθμίδες της Τράπεζας εν μέσω της σοβαρής ανατροπής των οικονομικών ισορροπιών που έχει επιφέρει η πανδημία, σημειώνεται η διαρκής επαγρύπνηση και αυστηρή τήρηση των υφιστάμενων αξιολογικών και εγκριτικών διαδικασιών από όλα τα αρμόδια τμήματα, ώστε να καθίσταται δυνατή η έγκαιρη διάγνωση ενδεχόμενων δυσχερειών στη συναλλακτική σχέση της Τράπεζας με τον πελάτη. Επίσης, κατά περίπτωση κρίνεται και αποφασίζεται η συχνότερη επανεξέταση (π.χ. σε εξαμηνιαία βάση) πιστωτικών σχέσεων με πιστούχους που ανήκουν σε πληττόμενους κλάδους.

Επισημαίνεται ότι, η Optima bank, λόγω του πρόσφατου της λειτουργίας της α) δεν πάσχει από επισφαλείς απαιτήσεις, με εξαίρεση κάποιες λιγιστές περιπτώσεις καθυστερήσεων που οφείλονται κατά κύριο λόγο σε μη έγκαιρη απόδοση των επιδοτούμενων τόκων σύμφωνα με τα επίσημα μέτρα στήριξης των πληττόμενων κλάδων από την πανδημία και β) το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηματοδοτήσεων της έχει χορηγηθεί εν μέσω κρίσης της πανδημίας του Covid-19, και εκ των πραγμάτων έχει αξιολογηθεί με βάση ενισχυμένες διαδικασίες στάθμισης του πιστωτικού κινδύνου λόγω των έκτακτων συνθηκών, τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο.

Ακριβώς, λόγω του πρόσφατου της ανάπτυξης του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων της Τράπεζας, πέραν των διευκολύνσεων που αφορούν στην εφαρμογή των moratoria, δεν έχει προκύψει μέχρι και την ημερομηνία αναφοράς της παρούσας η ανάγκη ρύθμισης οφειλών λόγω αδυναμίας πιστούχων να ανταποκριθούν στις συμβατικές τους υποχρεώσεις.

9.3. Ανάλυση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου

Στους ακόλουθους Πίνακες 15 και Πίνακας 16 παρουσιάζονται οι δανειακές απαιτήσεις όπως διαμορφώθηκαν την 31.12.20 και 31.12.2019 για τον Όμιλο.

(Ποσά σε € '000)	Δάνεια και απαιτήσεις πελατών		Συνολική Αξία Προ απομείωσης
	Χωρίς Καθυστέρηση	Με Καθυστέρηση (*)	
31.12.2020			
Ιδιώτες			
Καταναλωτικά, Προσωπικά & λοιπά δάνεια	5.914	397	6.311
Στεγαστικά	4.658	853	5.511
Margin/Brokerage	10.270	296	10.566
Επιχειρηματικά			
Small & SMEs Business**	195.013	21.921	216.934
Corporate	121.856	14.124	135.980
Margin Corporate/SMEs	9.915	0	9.915
Σύνολο	347.627	37.590*	385.217
Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο			
Εγγυητικές επιστολές	56.164	900	57.064
Αχρησιμοποίητο πιστωτικό όριο	130.158		130.158
Σύνολο	186.322	900	187.222

Πίνακας 15: «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών την 31.12.2020 με βάση την ποιότητα τους»

*εκ των οποίων, τα €36.703 χιλ. ανήκουν στο stage 1 – καθυστέρηση μέχρι 30 ημέρες, όπως απεικονίζεται αναλυτικά στον Πίνακα 19.

(Ποσά σε € '000)	Δάνεια και απαιτήσεις πελατών		Συνολική Αξία Προ απομείωσης
	Χωρίς Καθυστέρηση	Με Καθυστέρηση (*)	
31.12.2019			
Ιδιώτες			
Καταναλωτικά, Προσωπικά & άλλα δάνεια	1.405	50	1.454
Στεγαστικά	70	0	70
Margin/Brokerage	10.144	283	10.427
Επιχειρηματικά			
Small & SMEs Business **	35.668	11.630	47.298
Corporate	23.580	0	23.580
Margin Corporate/SMEs	6.938	0	6.938
Σύνολο	77.804	11.963	89.767
Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο			
Εγγυητικές επιστολές	7.487		7.487
Αχρησιμοποίητο πιστωτικό όριο	54.898		54.898
Σύνολο	62.385		62.385

Πίνακας 16: «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών την 31.12.2020 με βάση την ποιότητα τους»

(*) Ακολουθεί ανάλυση των καθυστερήσεων στους παρακάτω Πίνακας 17 ,Πίνακας 18, Πίνακας 19 και Πίνακας 20

(**) Στα υπόλοιπα δεν συμπεριλαμβάνεται το ποσό ανοίγματος ύψους €6.669 χιλ. της 31/12/2020 και των €3.962 χιλ της 31/12/2019, που αφορά δάνεια επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

9.4. Προβλέψεις

Η Πολιτική Υπολογισμού Προβλέψεων της Optima Bank, από την 1 Ιανουαρίου 2018 καθορίζεται με βάση τις αρχές του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 [IFRS 9] το οποίο αντικατέστησε το IFRS 39.

Ο υπολογισμός των προβλέψεων γίνεται ανά τρίμηνο, με την υποβολή από τις αρμόδιες μονάδες της Τράπεζας, απολύτως τεκμηριωμένης εισήγησης προβλέψεων για τις υποθέσεις που διαχειρίζονται και οι οποίες θα μπορούσαν να τύχουν πρόβλεψης. Εν συνεχεία, η αξιολογική διαδικασία προβλέπει τη χρήση κατάλληλης μηχανογραφικής εφαρμογής, ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπιστία των υπολογισμών που λαμβάνουν χώρα κατά τη διαδικασία εκτίμησης των προβλέψεων και συνακόλουθα αυτή των σχετικών αποφάσεων.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και προβλέψεις απομείωσης

Στους κάτωθι Πίνακας 17 και Πίνακας 18 παρουσιάζονται τα δάνεια και απαιτήσεις πελατών καθώς και οι προβλέψεις απομείωσής τους, ανά στάδιο IFRS 9 και ανά επιχειρησιακή δραστηριότητα, του Ομίλου την 31.12.2020 και 31.12.2019.

	Στάδιο 1		Στάδιο 2		Στάδιο 3		Σύνολο		
(Ποσά σε € '000) 31/12/2020	Δάνεια & απαιτήσεις πελατών χωρίς σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική αναγνώριση		Δάνεια & απαιτήσεις πελατών με σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική αναγνώριση		Δάνεια & απαιτήσεις πελατών απομειωμένης πιστωτικής αξίας		Δάνεια και απαιτήσεις πελατών		Καθαρή αξία δανείων & απαιτήσεις πελατών
	Δάνεια & απαιτήσεις πελατών	Απομειώσεις	Δάνεια & απαιτήσεις πελατών	Απομειώσεις	Δάνεια & απαιτήσεις πελατών	Απομειώσεις	Δάνεια & απαιτήσεις πελατών	Απομειώσεις	
Ιδιώτες									
Καταναλωτικά, Προσωπικά & λοιπά δάνεια	6.228	202	16	1	67	67	6.311	270	6.041
Στεγαστικά	5.511	11	0	0	0	0	5.511	11	5.500
Margin/Brokerage	10.270	0	0	0	296	296	10.566	296	10.270
Επιχειρηματικά									
Small Business & SMEs	215.169	3.758	509	1	1.256	1.256	216.934	5.015	211.919
Corporate	135.980	4.582	0	0	0	0	135.980	4.582	131.397
Margin Corporate/SMEs	9.915	0	0	0	0	0	9.915	0	9.915
Σύνολο	383.074	8.554	525	2	1.619	1.619	385.217	10.174	375.043
Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο									
Εγγυητικές επιστολές	56.164	165	900	45	0	0	57.064	210	56.854
Αχρησιμοποίητα πιστωτικά όρια	130.158	0	13	0	0	0	130.171	0	130.171
Σύνολο	186.322	165	913	45	0	0	187.235	210	187.025

Πίνακας 17: «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και προβλέψεις απομείωσης ανά στάδιο IFRS 9 2020»

	Στάδιο 1		Στάδιο 2		Στάδιο 3		Σύνολο		
(Ποσά σε € '000) 31/12/2019	Δάνεια & απαιτήσεις πελατών χωρίς σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική αναγνώριση		Δάνεια & απαιτήσεις πελατών με σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική αναγνώριση		Δάνεια & απαιτήσεις πελατών απομειωμένης πιστωτικής αξίας		Δάνεια και απαιτήσεις πελατών		Καθαρή αξία δανείων & απαιτήσεις πελατών
	Δάνεια & απαιτήσεις πελατών	Απομειώσεις	Δάνεια & απαιτήσεις πελατών	Απομειώσεις	Δάνεια & απαιτήσεις πελατών	Απομειώσεις	Δάνεια & απαιτήσεις πελατών	Απομειώσεις	
Ιδιώτες									
Καταναλωτικά, Προσωπικά & λοιπά δάνεια	1.405	68	7	7	42	42	1.454	118	1.336
Στεγαστικά	70	0	0	0	0	0	70	0	70
Margin/Brokerage	10.144	0	0	0	283	283	10.427	283	10.144
Επιχειρηματικά									

Small Business	32.721	2.084	458	0	1.256	1.256	34.435	3.340	31.095
SMEs	12.863	771	0	0	0	0	12.863	771	12.092
Corporate	23.580	354	0	0	0	0	23.580	354	23.226
Margin Corporate/SMEs	6.938	0	0	0	0	0	6.938	0	6.938
Σύνολο	87.720	3.278	466	7	1.581	1.581	89.767	4.867	84.901
<u>Δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο</u>									
Δανειακές δεσμεύσεις	6.587	120	900	32	0	0	7.487	152	7.335
Αχρησιμοποίητα πιστωτικά όρια	54.898	0	0	0	0	0	54.898	0	54.898
Σύνολο	61.485	120	900	32	0	0	62.385	152	62.233

Πίνακας 18: «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και προβλέψεις απομείωσης ανά στάδιο IFRS 9 2019»

Παρακάτω στους Πίνακες 19 και Πίνακας 20 παρατίθεται περαιτέρω ανάλυση των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθώς και των προβλέψεων απομείωσης ανά στάδιο IFRS 9 για τον Όμιλο την 31.12.2020 και την 31.12.2019.

(Ποσά σε € '000) 31/12/2020	Καταναλωτικά, Προσωπικά, & λοιπά δάνεια			Στεγαστικά Δάνεια			Επιχειρηματικά Δάνεια			Margin Corporate / Margin / Brokerage Retail		
	Στάδιο			Στάδιο			Στάδιο			Στάδιο		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Ενήμερα	5.914	0	0	4.658	0	0	315.613	0	0	20.185	0	0
1-30 ημέρες	314	0	0	853	0	0	35.536	463	0	0	0	0
31-60 ημέρες	0	15	2	0	0	0	0	46	0	0	0	0
61-90 ημέρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91-180 ημέρες	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
181-365 ημέρες	0	0	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0
365 και άνω ημέρες	0	0	44	0	0	0	0	0	0	0	0	296
Καταγγελμένα	0	0	0	0	0	0	0	0	1.256	0	0	0
Σύνολο	6.228	16	67	5.511	0	0	351.149	509	1.256	20.185	0	296
Απομειώσεις	202	1	67	11	0	0	8.243	1	1.256	0	0	296
Καθαρή αξία	6.026	14	0	5.500	0	0	342.906	508	0	20.185	0	0
Εξασφαλίσεις	3.225	0	0	11.270	0	0	261.344	7.651	0	59.135	0	0

Πίνακας 19: «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και προβλέψεις απομείωσης ανά στάδιο IFRS 9 2020»

(Ποσά σε € '000) 31/12/2019	Καταναλωτικά Δάνεια			Στεγαστικά Δάνεια			Επιχειρηματικά Δάνεια			Margin Corporate / Margin / Brokerage Retail		
	Στάδιο			Στάδιο			Στάδιο			Στάδιο		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Ενήμερα	1.405	0	0	70	0	0	67.308	0	0	17.082	0	0
1-30 ημέρες	0	0	0	0	0	0	1.856	458	0	0	0	0
31-60 ημέρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61-90 ημέρες	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Αβέβαιης εισπραξης	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91-180 ημέρες	0	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0
181-365 ημέρες	0	0	27	0	0	0	0	0	0	0	0	283
365- και άνω ημέρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Καταγγελμένα	0	0	0	0	0	0	0	0	1.256	0	0	0
Σύνολο	1.405	0	42	70	0	0	69.164	458	1.256	17.082	0	283
Απομειώσεις	68	0	0	0	0	0	3.210	0	1.256	0	0	0
Καθαρή αξία	336	0	0	0	0	0	65.954	458	0	17.082	0	0
Εξασφαλίσεις	611	0	0	1.233	0	0	42.068	5.080	0	49.982	0	0

Πίνακας 20: «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και προβλέψεις απομείωσης ανά στάδιο IFRS 9 2019»

9.5. Εφαρμογή της τυποποιημένης μεθόδου – Πυλώνας Ι

Η Τράπεζα εφαρμόζει την Τυποποιημένη Μέθοδο για την εκτίμηση των απαιτούμενων εποπτικών κεφαλαίων του Πυλώνα Ι, για τον πιστωτικό κίνδυνο.

Σύμφωνα με την τυποποιημένη προσέγγιση, για τον υπολογισμό των ποσών των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο ανοιγμάτων, εφαρμόζονται συντελεστές στάθμισης. Ο συντελεστής στάθμισης λαμβάνεται βάσει αξιολόγησης που βασίζεται στη χρήση εξωτερικών διαβαθμίσεων, δηλαδή των διαβαθμίσεων που δημοσιοποιούν εγκεκριμένοι από τις εποπτικές αρχές οίκοι αξιολόγησης «Εξωτερικοί Οργανισμοί Πιστοληπτικής Αξιολόγησης» (ΕΟΠΑ). Οι πιστοληπτικές αξιολογήσεις των ΕΟΠΑ αντιστοιχίζονται σε συγκεκριμένες από την εποπτική αρχή βαθμίδες πιστωτικής ποιότητας, οι οποίες έχουν διαφορετικό συντελεστή στάθμισης για κάθε κατηγορία ανοίγματος.

Οι κατηγορίες ανοιγμάτων για τις οποίες χρησιμοποιεί η Τράπεζα τις αξιολογήσεις των ΕΟΠΑ είναι οι ακόλουθες: Ανοίγματα έναντι Κεντρικών Κυβερνήσεων ή Κεντρικών Τραπεζών, Πιστωτικών Ιδρυμάτων και επιχειρήσεων.

Στις περιπτώσεις επιχειρήσεων ή άλλων νομικών προσώπων, που δεν φέρουν πιστοληπτική αξιολόγηση των συγκεκριμένων οίκων, ο επόπτης έχει προβλέψει μια σειρά κανόνων για τον εντοπισμό του συντελεστή στάθμισης ανά κατηγορία. Η Τράπεζα εφαρμόζει τις εποπτικές οδηγίες για τον προσδιορισμό των αντίστοιχων σταθμίσεων.

9.6. Υπολογισμός Κεφαλαιακών απαιτήσεων πιστωτικού κινδύνου – Πυλώνας Ι

Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του Πιστωτικού Κινδύνου της Τράπεζας υπολογίζονται, σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση, όπως ορίζεται στον Κανονισμό 575/2013.

Στον παρακάτω Πίνακας 21 παρουσιάζονται τα σταθμισμένα κατά κίνδυνο ανοίγματα και οι αντίστοιχες κεφαλαιακές απαιτήσεις ανά κατηγορία ανοίγματος για τα έτη 2020 και 2019 αντίστοιχα

Κατηγορίες ανοιγμάτων (ποσά σε € '000)	31.12.2020		31.12.2019	
	Σταθμισμένο κατά κίνδυνο ύψος ανοίγματος	Κεφαλαιακές Απαιτήσεις	Σταθμισμένο κατά κίνδυνο ύψος ανοίγματος	Κεφαλαιακ ές Απαιτήσεις
Κεντρικές κυβερνήσεις και κεντρικές τράπεζες	0	0	931	75
Οντότητες δημόσιου τομέα	4.794	383	4.792	383
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	18.616	1.489	25.862	2.069
Επιχειρήσεις	287.151	22.972	68.676	5.494
Λιανική τραπεζική	3.911	313	884	71
Ανοίγματα εξασφαλισμένα με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	35.376	2.830	5.382	431
Ανοίγματα που σχετίζονται με υψηλούς κινδύνους	32.494	2.600	28.807	2.305
Μετοχές	392	31	552	44
Άλλα στοιχεία	69.320	5.546	17.102	1.368
ΣΥΝΟΛΟ	452.054	36.164	152.989	12.239

Πίνακας 21: «Κατηγορίες Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων Σταθμισμένες κατά Κίνδυνο & Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Πιστωτικού Κινδύνου - Όμιλος»

10. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Η Τράπεζα παρακολουθεί και υπολογίζει τον κίνδυνο συγκέντρωσης με τη μεθοδολογία των εποπτικών αρχών της Ισπανίας (Bank of Spain), η οποία ακολουθεί τις αρχές της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS) και βασίζεται σε δείκτες συγκέντρωσης ως προς τον καθορισμό των απαιτούμενων κεφαλαίων για τον κίνδυνο πιστωτικής συγκέντρωσης.

Ο δείκτης συγκέντρωσης αναλύεται μέσω των δεικτών Συγκέντρωσης σε πελάτη ή/και ομάδες συνδεδεμένων πελατών καθώς και της Συγκέντρωσης σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με τον σχετικό υπολογισμό, το απαιτούμενο κεφάλαιο για τον κίνδυνο συγκέντρωσης του Ομίλου της Optima bank ανέρχεται σε € 7.244 χιλ.

11. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Η Τράπεζα για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου, για σκοπούς Πυλώνα Ι, εφαρμόζει την προσέγγιση του Βασικού Δείκτη όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό 575/2013 άρθρα 315 και 316).

Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Όμιλο παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα 22.

Κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο (ποσά σε € '000)	2020	2019
Λειτουργικός Κίνδυνος	2.067	1.644

Πίνακας 22: «Κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο - Ομίλου»

12. ΒΕΒΑΡΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΜΗ ΒΕΒΑΡΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 433 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 η Τράπεζα οφείλει να δημοσιοποιεί πληροφορίες σχετικά με τα βεβαρημένα και μη βεβαρημένα στοιχεία του Ενεργητικού της τουλάχιστον σε ετήσια βάση. Ως βεβαρημένα θεωρούνται στοιχεία εντός ή εκτός ενεργητικού που έχουν ενεχυριαστεί ή υπόκεινται σε ρύθμιση για την εξασφάλιση, εγγύηση ή πιστωτική αναβάθμιση συναλλαγής, η οποία δεν μπορεί να ανακληθεί ελεύθερα καθώς και τα ενεχυριασμένα στοιχεία ενεργητικού τα οποία υπόκεινται σε περιορισμό ως προς την δυνατότητα ανάληψής τους, όπως τα στοιχεία του ενεργητικού για τα οποία απαιτείται προηγούμενη συγκατάθεση τρίτου πριν από την ανάληψη ή αντικατάστασή από άλλα στοιχεία του ενεργητικού.

Η Τράπεζα δεν χρησιμοποιεί εξασφαλίσεις για σκοπούς χρηματοδότησης (τιτλοποιήσεις, καλυμμένα ομόλογα) αλλά μόνο για σκοπούς διαπραγματεύσεως και διαχείρισης κινδύνων (Π.χ. εξασφαλίσεις για συναλλαγές παραγώγων, μετοχών κ.τ.λ.).

Κατ' αντιστοιχία, παρουσιάζονται παρακάτω (Πίνακας 23 ,Πίνακας 24 και Πίνακας 25) τα βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου με στοιχεία 31.12.2020.

ποσά σε € '000	2020		2019	
	Λογιστική αξία βεβαρημένων στοιχείων Ενεργητικού	Λογιστική αξία μη βεβαρημένων στοιχείων Ενεργητικού	Λογιστική αξία βεβαρημένων στοιχείων Ενεργητικού	Λογιστική αξία μη βεβαρημένων στοιχείων Ενεργητικού
Στοιχεία Ενεργητικού				
Δάνεια σε πρώτη ζήτηση	5.942	177.628	1.317	111.364
Μετοχικοί Τίτλοι	0	25.910	0	29.939

Χρεόγραφα	14.000	255.240	0	34.615
Δάνεια και προκαταβολές (εκτός από τα δάνεια σε πρώτη ζήτηση)	0	381.809	0	88.862
Άλλα στοιχεία Ενεργητικού	9.755	121.737	8.738	28.848
Σύνολο	29.697	962.324	10.055	293.628

Πίνακας 23: «Λογιστική Αξία βεβαρημένων και μη βεβαρημένων στοιχείων Ενεργητικού - Ομίλου»

	2020	2019
ποσά σε € '000	Εύλογη αξία βεβαρημένων ληφθεισών εξασφαλίσεων ή ιδίων εκδόσεων	Εύλογη αξία βεβαρημένων ληφθεισών εξασφαλίσεων ή ιδίων εκδόσεων
Ενέχυρα ληφθέντα από την Τράπεζα		
Δάνεια σε πρώτη ζήτηση	0	0
Μετοχικοί Τίτλοι	24	522
Χρεόγραφα	0	0
Άλλα στοιχεία Ενεργητικού	0	0

Πίνακας 24: «Εύλογη αξία βεβαρημένων ληφθεισών εξασφαλίσεων ή ιδίων εκδόσεων - Ομίλου»

	2020		2019	
ποσά σε € '000	Αντίστοιχες υποχρεώσεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δανεισμένοι τίτλοι	Βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού, ληφθείσες εξασφαλίσεις και ίδιες εκδόσεις πλην ιδίων καλυμμένων ομολογίων και τιτλοποιήσεων	Αντίστοιχες υποχρεώσεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δανεισμένοι τίτλοι	Βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού, ληφθείσες εξασφαλίσεις και ίδιες εκδόσεις πλην ιδίων καλυμμένων ομολογίων και τιτλοποιήσεων
Λογιστική Αξία Επιλεγμένων Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων	12.998	29.697	68	10.055

Πίνακας 25: «Λογιστική Αξία Επιλεγμένων Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων - Ομίλου»

13. ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

13.1. Πολιτική Αποδοχών

Η Πολιτική Αποδοχών αφορά τα Μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου και τα ανώτατα κι ανώτερα στελέχη. Έχει σκοπό να καθορίσει τις βασικές αρχές του πλαισίου αμοιβών που εφαρμόζεται στην Τράπεζα, οι οποίες στηρίζονται στην επιχειρηματική στρατηγική, τους στόχους, την ανοχή κινδύνου, τις αξίες και τα μακροπρόθεσμα συμφέροντά της, ενώ στοχεύει στην προώθηση της βιωσιμότητας και των μακροπρόθεσμων προοπτικών της λειτουργίας της και την ενίσχυση της διαφάνειας.

Η Πολιτική είναι ευθυγραμμισμένη με τις διατάξεις του Ν. 4261/2014, ο οποίος ενσωμάτωσε την οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2013/36/ΕΕ, και την Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 158/1/10.05.2019, που έχει υιοθετήσει τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με τις ορθές Πολιτικές Αποδοχών δυνάμει του Άρθρου 74(3) και του Άρθρου 75(2) της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, και τις δημοσιοποιήσεις δυνάμει του Άρθρου 450 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.μ. 575/2013, τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/923 και την ΠΔ/ΤΕ 2577/09.03.2006 ενώ, είναι σύμφωνη και με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018.

Αρχές

Η Πολιτική αυτή λαμβάνει υπ' όψιν τις ακόλουθες αρχές:

- προάγει την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων και αποφεύγει την ανάληψη υπέρμετρου κινδύνου,
- διασφαλίζει τα συμφέροντα της Τράπεζας, των μετόχων και των εργαζομένων της, δημιουργώντας αξία για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη,
- χαρακτηρίζεται από σαφήνεια και διαφάνεια,
- περιλαμβάνει μέτρα για την αποφυγή αντικρουόμενων συμφερόντων,
- διασφαλίζει ένα σύνολο αμοιβών εντός των πλαισίων αμοιβών της εγχώριας αγοράς εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις αμοιβές που ισχύουν για τον χρηματοπιστωτικό κλάδο εν γένει, τις συνθήκες στην ελληνική οικονομία και τραπεζική αγορά και τις βέλτιστες πρακτικές σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο σε θέματα αποδοχών και πάντοτε εντός των προβλέψεων της νομοθεσίας,
- λαμβάνει υπόψη τη σταθερή σχέση μεταξύ αμοιβής και απόδοσης κι ανταμείβει την απόδοση σε μακροχρόνια βάση,
- Ενισχύει την προσέλκυση, παρακίνηση και τη διακράτηση των καταλληλότερων, προσώπων ως μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της, στελεχών και εργαζομένων

Πεδίο Εφαρμογής

Η Πολιτική υποδιαιρείται σε δύο κεφάλαια και αφορά τις πάσης φύσεως αποδοχές:

- I. των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (Πολιτική Αποδοχών Μελών ΔΣ)
- II. των στελεχών και υπαλλήλων της (Πολιτική Αποδοχών Προσωπικού)

I. Πολιτική Αποδοχών Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά Μέλη) εκλέγονται από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων της. Τα Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αμείβονται με σταθερές αποδοχές στο πλαίσιο των συμβάσεων εργασίας τους και όχι για τη συμμετοχή τους στο Δ.Σ.. Λαμβάνουν επίσης ορισμένες παροχές σε χρήμα ή/και σε είδος για τη διευκόλυνση των υπηρεσιακών αναγκών τους κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους και την κάλυψη των επαγγελματικών δαπανών τους σύμφωνα με τις πρακτικές της αγοράς.

Τα μη Εκτελεστικά Μέλη προς αποφυγή τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων λαμβάνουν μόνο σταθερές αποδοχές, δεν προβλέπεται δε γι' αυτά η χρήση μηχανισμών παροχής κινήτρων που βασίζονται στις επιδόσεις της Τράπεζας.

Ειδικώς ο Πρόεδρος και Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. της Τράπεζας αμείβεται με σταθερές αποδοχές και δικαιούται εταιρικές παροχές, ενώ ορισμένα Μη Εκτελεστικά Μέλη του Δ. Σ. που συμμετέχουν σε Επιτροπές αμείβονται με μηνιαία αποζημίωση.

II. Πολιτική Αποδοχών Προσωπικού

Η Τράπεζα αποσκοπεί στο να παρέχει στα στελέχη και τους εργαζόμενους της (το «Προσωπικό») δίκαιες και ανταγωνιστικές αμοιβές και παροχές προκειμένου να προσελκύει στελέχη και υπαλλήλους με υψηλές δυνατότητες, να τους δίνει κίνητρα και να τους διακρατεί, διασφαλίζοντας παράλληλα την εναρμόνιση με τις προσήκουσες αρχές ανάληψης κινδύνου και τη διασύνδεση με την αξιολόγηση της απόδοσης. Στα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας, λοιπά ανώτερα στελέχη, υπαλλήλους κι εργαζόμενους της Τράπεζας καταβάλλονται αμοιβές σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, ενώ δικαιούνται και παροχές, οι οποίες ορίζονται με βάση τις ισχύουσες πολιτικές της Τράπεζας και σύμφωνα με τις πρακτικές της αγοράς.

Διάκριση αποδοχών

Οι αποδοχές διακρίνονται σε: Σταθερές και Μεταβλητές.

Σταθερές Αποδοχές

Πιο αναλυτικά, οι σταθερές αμοιβές συμφωνούνται κατά την έναρξη της εργασιακής σχέσης και επανεξετάζονται όταν μεταβάλλονται οι συνθήκες της αγοράς και πάντοτε αναλόγως προς τον ακολουθούμενο σχεδιασμό μισθολογικών αυξήσεων. Για το επίπεδο των σταθερών αμοιβών εισηγείται η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού. Οι σταθερές αμοιβές δύνανται να αναπροσαρμοστούν, όταν

μεταβάλλονται οι συνθήκες της αγοράς εργασίας, το οικονομικό περιβάλλον το επιτρέπει και η Τράπεζα έχει επιτύχει τους στόχους της κατά το προηγούμενο έτος.

Μεταβλητές Αποδοχές

Ως μεταβλητές αποδοχές νοούνται όλες οι μη σταθερές αμοιβές. Οι μεταβλητές αποδοχές σκοπό έχουν να παρακινούν τα στελέχη να επιτυγχάνουν και υπερβαίνουν τους στόχους τους κι αφορούν στα στελέχη με τις καλύτερες επιδόσεις σε καθορισμένους τομείς δραστηριοποίησης της Τράπεζας, σύμφωνα με τις εκάστοτε αποφάσεις της Διοίκησης της Τράπεζας και τις ισχύουσες πολιτικές που προβλέπουν επιλεκτική εφαρμογή της μεταβλητής συνιστώσας των αποδοχών.

Οι μεταβλητές αποδοχές διακρίνονται σε:

- Έκτακτες κανονικές μεταβλητές αποδοχές (normal bonus)
- Έκτακτες κατά περίπτωση μεταβλητές αποδοχές (ad hoc bonus)
- Επαναλαμβανόμενες μεταβλητές αποδοχές (επιστροφές/rebates)

Προσδιορισμός μελών και κατηγοριών προσωπικού με ουσιώδη αντίκτυπο στα χαρακτηριστικά κινδύνου της Τράπεζας

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας (περιλαμβανόμενων των Οδηγιών και Κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών) το Προσωπικό που ασκεί δραστηριότητες με ουσιώδη αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου της Τράπεζας επανεξετάζεται ετησίως στην Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας από την Επιτροπή Αποδοχών.

Περιλαμβάνει τα Μέλη Διοίκησης, ανώτερα Διευθυντικά Στελέχη & πρόσωπα που αναλαμβάνουν Κίνδυνο, επικεφαλής ανεξάρτητων διοικητικά μονάδων και στελέχη που πληρούν ειδικά κριτήρια.

Οι μεταβλητές αποδοχές για το προσωπικό που ασκεί δραστηριότητες με ουσιώδη αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου της τράπεζας, αποτελούνται τουλάχιστον κατά το 50% του ποσού πληρωμής από χρηματοοικονομικά μέσα και κατά το υπόλοιπο ποσοστό τους από μετρητά. Το σκέλος των μετρητών μπορεί να αντικαθίσταται από συνταξιοδοτικές εισφορές ή εργοδοτικές εισφορές σε ομαδικό αποταμιευτικό πρόγραμμα προσωπικού.

Διαδικασία έγκρισης Πολιτικής Αποδοχών

Η πολιτική αποδοχών εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας μετά από εισήγηση της Επιτροπής Αποδοχών και επανεξετάζεται ετησίως από την Επιτροπή Αποδοχών, προκειμένου να διασφαλίζεται η συνεχής εναρμόνιση με τις αρχές της, τις εξελίξεις στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο καθώς και τις συνθήκες της οικονομίας και της αγοράς στον τραπεζικό τομέα.

13.2. Επιτροπή Αποδοχών

Η Επιτροπή Αποδοχών αποτελείται από ανεξάρτητα, μη Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό λειτουργίας της, η Επιτροπή επιβλέπει την εφαρμογή της πολιτικής Αποδοχών και εισηγείται διορθωτικές ενέργειες σε περίπτωση αδυναμίας εφαρμογής της. Επίσης υποβάλλει προτάσεις σχετικά με τις αποδοχές του Δ.Σ και μελών της Διοίκησης καθώς και μεριμνά για την ευθυγράμμιση της πολιτικής Αποδοχών με τους κινδύνους που λαμβάνονται.

Τα μέλη της επιτροπής δεν επιτρέπεται να κατέχουν παράλληλες θέσεις ή ιδιότητες ή να διενεργούν συναλλαγές που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ασυμβίβαστες με την αποστολή της Επιτροπής.

Η Επιτροπή Αποδοχών συνεδριάζει όποτε προκύπτει σχετική ανάγκη και οι αποφάσεις της λαμβάνονται όταν παρίσταται το σύνολο των μελών αυτής και με πλειοψηφία των 2/3 αυτών.

13.3. Πληροφόρηση επί των αποδοχών

Στον κάτωθι πίνακα παρουσιάζονται οι αποδοχές των ανώτερων διοικητικών στελεχών και των μελών του Προσωπικού των οποίων οι ενέργειες έχουν ουσιώδες αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου της

Τράπεζας. Σημειώνεται ότι κανένα από τα στελέχη της Τράπεζας δεν εμπίπτει στην κατηγορία “υψηλόμισθοι” (άνω του 1 εκ.).

(στοιχεία 2019)	Μη Εκτελεστικά μέλη Δ.Σ	Ανώτερα Διοικητικά Στελέχη	Πρόσωπα τα οποία αναλαμβάνουν κινδύνους	Πρόσωπα που ασκούν καθήκοντα ελέγχου
Αριθμός προσωπικού ανά κατηγορία:	6	2	29	10
Σύνολο σταθερών αποδοχών (σε ευρώ)	194.189	323.164	2.367.853	570.839
Σύνολο μεταβλητών αποδοχών (σε ευρώ)	9.436	45.436	240.039	27.753
Αριθμός προσωπικού που έλαβε αποζημίωση λόγω αποχώρησης εντός του έτους	0	0	1	0
Σύνολο αποζημιώσεων λόγω αποχώρησης καταβληθείσας εντός του έτους (σε ευρώ)	0	0	100.000	0

Πίνακας 26: «Λογιστική Αξία Επιλεγμένων Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων - Ομίλου»

14. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Πίνακας 1:«Συμμετοχές Τράπεζας»	10
Πίνακας 2: «Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (Όμιλος)»	26
Πίνακας 3:«Κεφάλαια Κατηγορίας I&II – Όμιλος»	27
Πίνακας 4:«Συνολικά Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια - Όμιλος»	27
Πίνακας 5:«Κεφαλαιακές απαιτήσεις Πυλώνα Ι - Όμιλος».....	28
Πίνακας 6:«Δείκτης Μόχλευσης με μεταβατικές διατάξεις του κεφαλαίου κατηγορίας Ι Ομίλου».....	29
Πίνακας 7:«Δείκτης Μόχλευσης χωρίς μεταβατικές διατάξεις του κεφαλαίου κατηγορίας Ι Ομίλου».....	29
Πίνακας 8:«Κίνδυνος Αγοράς σε όρους VaR»	30
Πίνακας 9:«Σενάρια & Αποτελέσματα Stress Test Κινδύνου Μετοχών»	30
Πίνακας 10:«Απαιτούμενο Κεφάλαιο Κινδύνου Αγοράς - Όμιλος»	31
Πίνακας 11:«Αποτελέσματα στη οικονομική αξία των Ιδίων Κεφαλαίων (EVE)»	32
Πίνακας 12:«Αποτελέσματα για τα καθαρά έσοδα από τόκους (NII)»	32
Πίνακας 13:«Καταθέσεις Πελατείας και Πιστωτικών Ιδρυμάτων»	34
Πίνακας 14:«Συγκεντρωτικά αποτελέσματα των σεναρίων προσομοίωσης κατάστασης κρίσης».....	34
Πίνακας 15:«Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών την 31.12.2020 με βάση την ποιότητα τους»	37
Πίνακας 16:«Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών την 31.12.2020 με βάση την ποιότητα τους»	37
Πίνακας 17:«Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και προβλέψεις απομείωσης ανά στάδιο IFRS 9 2020»	39
Πίνακας 18:«Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και προβλέψεις απομείωσης ανά στάδιο IFRS 9 2019»	40
Πίνακας 19:«Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και προβλέψεις απομείωσης ανά στάδιο IFRS 9 2020»	41
Πίνακας 20:«Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και προβλέψεις απομείωσης ανά στάδιο IFRS 9 2019»	41
Πίνακας 21:«Κατηγορίες Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων Σταθμισμένες κατά Κίνδυνο & Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Πιστωτικού Κινδύνου - Όμιλος»	42
Πίνακας 22:«Κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο - Ομίλου»	43
Πίνακας 23:«Λογιστική Αξία βεβαρημένων και μη βεβαρημένων στοιχείων Ενεργητικού - Ομίλου»	44
Πίνακας 24:«Εύλογη αξία βεβαρημένων ληφθεισών εξασφαλίσεων ή ιδίων εκδόσεων - Ομίλου»	44
Πίνακας 25:«Λογιστική Αξία Επιλεγμένων Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων - Ομίλου».....	44
Πίνακας 26:«Λογιστική Αξία Επιλεγμένων Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων - Ομίλου».....	47
Γράφημα 1:«Οργανόγραμμα»	6
Γράφημα 2:«Διακριτές μονάδες πιστωτικού, λειτουργικού και κινδύνου αγοράς».....	13
Γράφημα 3:«Διαχρονική εξέλιξη δεικτών LCR & NSFR 2017-2019»	33